

TURİNG

HAZİRAN 2020 SAYI: 402

TÜRKİYE TURİNG ve OTOMOBİL KURUMU BELLETENİ / MAGAZİNE of THE TURKISH TOURING AUTOMOBILE CLUB

NAZİKİ KONAĞI YENİLENDİ

KASK TAKIN

MARC MÀRQUEZ

ÜÇ KEZ MOTO GP
DÜNYA ŞAMPİYONU

Dr. Bülent KATKAK

*Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu
Yönetim Kurulu Başkanı*

Değerli Üyelerimiz ve Okuyucularımız,

Bütün dünya ile birlikte ülkemizde de Covid 19 pandemisi ile başa çıkabilmek için bir dizi tedbirler alınarak gündelik hayatın akışı değiştirilmeseydi, bahar dönemi için planladığımız eğitim, öğretim, kültür ve sanat programlarımız da devam ediyor olacaktı. Fakat ne yazık ki Mart sayımızda belirttiğimiz 448 öğrencimizin devam etmekte olduğu 17 adet kurs ile birlikte, bütün atölyelerimiz, gezilerimiz, konferanslarımız, hâsılı tüm eğitim, öğretim, kültür, sanat, gezi plan ve programlarımız 15 Mart itibarıyla tatil edildi. Eski bir neveser şarkıdaki gibi "Neyleyelim tedbire takdir uymuyor".

Bu arada bahar programlarımızdan vazgeçtik bu gi-dişle geçen yıl 350 civarında öğrencimizle gerçekleştirdiğimiz yaz kurslarımızın da akibeti henüz meçhul. Ümidimizi muhafaza ederek "bu da geçer ya Hu" demekten başka yapacağımız bir şey maalesef yok. Genel merkezimizde ve Ankara Şubemizde Mart ayının ilk iki haftasındaki faaliyetlerle birlikte öğrencilerimiz ile kurum dışında iştirak edilen etkinlikleri sayfalarımızda görebilirsiniz.

Kaybettiklerimiz başlığı altında vefat haberleri ulaşan üyelerimiz İzzet Semiz, İbrahim Yekeler, Ali Ülkü Azrak ve İzzettin Yalçın'a Allah'tan rahmet ve mağfiret, yakınları ve sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Rahmetli Reşit Saffet Atabinen ve arkadaşları tarafından kurulduğu 1923 yılından beri TTOK ülkemizin tabii, tarihi ve kültürel değerlerinin en güzel bir şekilde muhafazası ve tanıtılması için tüm imkânlarını seferber etmiştir. Kapak dosyamızda da göreceğiniz gibi Topkapı Sarayı'nın Sur-u Hümayunu ile Ayasofya

Camii avlu duvarları arasında kalan ve Kurumumuzla özdeşleşen Soğukçeşme Sokağı'nın girişindeki ilk bina Naziki Konağı olarak bilinmektedir. Mülkiyeti T.C. Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait olan ve yıllar içinde kullanılmaz hale gelen Naziki Konağı uzman bir ekip marifetiyle projesine uygun olarak Kurumumuz tarafından yeniden restore edilmiştir. Restorasyon çalışmaları esnasında yapının statik sorunları giderilerek depreme karşı güçlendirilmiş, içi ve dışı tamamen yenilenmiş, aydınlatma, ısıtma, soğutma sistemleri ve bahçe düzenlemesi yeniden yapılmıştır. 2006 yılından itibaren işgalci durumuna düştüğümüz ve tahliyesi istenen Konak, yönetiminin ısrarlı girişimleri neticesinde 23 Kasım 2015 tarihinde 10 yıl süreyle Kurumumuza yeniden tahsis edilmiştir. Özgün mimarisi ile yenilenen ve tefriş edilerek müstesna bir mekân haline getirilen Naziki Konağı'nın hayırlı olmasını diliyoruz.

Dergimizin bu sayısında da kıdemli bir üyemiz ile yapılmış bir röportaj var. Turing'e 1983-86 yılları arasında yönetim kurulu üyesi olarak da hizmet etmiş, İTÜ İnşaat Fakültesi Yollar ve Trafik Kürsüsü emekli hocalarımızdan Prof. Dr. Nadir Yayla bu sayımızın konusu. Ülkemizin trafik-yol-ulaşım meselelerine, eğitim ve öğretim hayatına ve Turing'e verdiği hizmetlerden ve ufuk açıcı, samimi sohbetlerinden dolayı muhterem hocamıza şükranlarımı sunar, hayırlı, sağlıklı, huzurlu bir ömür ile hizmetlerinin devamını dilerim.

Turing dergimizin itina ile hazırlanan bu 402. sayısını da ilgiyle severek ve beğenerek okuyacağınız ümidiyle, selam, sevgi ve hürmetlerimi arz ediyorum.

İçindekiler

Haziran 2020 / Sayı: 402

Kapak

NAZİKİ KONAĞI YENİLENDİ

◆ Burcu Tezcan ● Turing Arşivi

Dünya

19 MAYIS'TA YENİDEN YUNANİSTAN'A ÇIKMAK

◆ A. Haluk Dursun ● Bülent Katkac

Sohbet

PROF. DR. NADİR YAYLA

◆ Tülay Taşdemir ● Turing ve Aile Arşivi

38

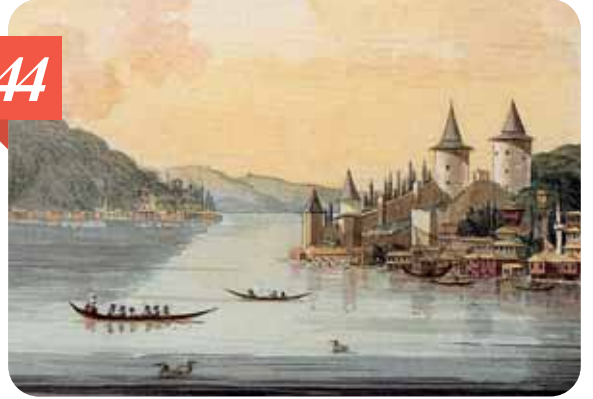

Mimari

RUMELİ HİSARI

◆ ● Dr. M. Sinan Genim

44

Test Sürüşü

YENİ VW GOLF

◆ Tuğrul Katkac ● Volkswagen Arşivi

52

34 Nostalji

1955 MERCEDES-BENZ 300 SL

◆ ● Ural Ataman Klasik Otomobil Müzesi Arşivi

Türkiye
BOZTEPE

Prof. Dr. Cemalettin Şahin Nursena Çam

56

62 TURİNG KÜLTÜR SANAT

Nurbanu Misirli Büşra Nur Kaynar

64 ANKARA'DA KÜLTÜR SANAT

Recai Bayram

65 TURİNG'DE EĞİTİMLER

Y. Bilgehan Karapınar

66 Turing
EĞİTİM VE KÜLTÜR GEZİLERİ

Süleyman Topçu

TURİNG'DE SANAT

Abdülhamit Beşir

67

68 Turing
OSMANLI DEVRİ İSTANBUL CAMİLERİ KİTABI

Tuba Şen

69 Haber
KAYBETTİKLERİMİZ

Tülay Taşdemir

72 Turing
ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Cahide Kayış

73 TURİNG'DE İLKYARDIM EĞİTİMİ

Merve Özbek

72 ENGLISH SUMMARY

TURING

HAZİRAN 2020 / SAYI: 402

TÜRKİYE TURİNG ve OTOMOBİL KURUMU

Adına Sahibi

Yönetim Kurulu Başkanı

Dr. Bülent Katkak

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili, Prof. Dr. Cemalettin Şahin,
Tevfik Sulu, Özdemir İçin,
Mim. İlhan Turan, Ali Düşmez,
Mustafa İsmet Saraç, Ali Altıntaş,
Dr. Salim Aydın, Hayrullah Cengiz

Denetim Kurulu

Prof. Dr. Gürsel Öngören, YMM. Özcan Tunçel
Mehmet Güntekin

Onur Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın, Nezih Başgelen
Hilmi Orbay

Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu)

Tülay Taşdemir

Genel Yayın Yönetmeni

Tuğba Subaşıoğlu

Görsel Yönetmen

Selim Cayık

Çeviri

Ezgi Arslan

Yapım-Yayın

Motto
PROJECT

MTT İletişim ve Reklam Hizmetleri
Şehit Muhtar Cad. Tan Apt. No: 13/13
Taksim İstanbul

Tel: 0212 250 12 02 / Faks: 0212 250 12 64
mottoproject.com / info@mottoproject.com

Baskı

Ajans Es

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi No: ZC 7 P.K. 34010
Topkapı/İstanbul Sertifika No: 44922

Yayın Türü

Yerel, Süreli

Turing Dergisi, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nun
ücretsiz olarak 3 ayda bir yayınladığı kurumsal dergidir.
Turing Dergisi, MTT İletişim ve Reklam Hizmetleri tarafından
T.C. Yasalarına uygun olarak yayınlanmaktadır.

Dergide yayınlanan yazı, fotoğraf, illüstrasyon ve
konuların her türlü hakkı mahfuzdur.
İzinsiz kaynak dahi gösterilerek alıntı yapılamaz.

Adres: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu
Sanayi Mahallesi, Seyrantepe Girişi / İstanbul
Tel: 0212 282 81 40 (4 Hat) Faks: 0212 282 80 42
www.turing.org.tr / turing@turing.org.tr

Naziki Konağı Yenilendi

◆ Burcu Tezcan / burcu.tezcan@turing.org.tr ● Turing Arşivi

Fossati (1852)

Topkapı Sarayı'nın Sur-u Hümayun'u ile Ayasofya Camii'nin avlu duvarları arasında III. Selim döneminden miras kalan tarihi Soğukçeşme Sokağı; granit taşlı arnavut kaldırımları, mis kokulu manolya ağaçları ve surlara yaslanmış konaklarıyla Osmanlı sivil mimarisinin en güzel örneklerini yansıtmaktadır.

Soğukçeşme Sokağı, Pascal Sébah (1875)

Geçmişte saray personelinin de yaşadığı bu evlerden Topkapı Sarayı Bab-ı Hümayun'un solundaki ilk konak, Babu's-Saade Ağası Malatyalı İsmail Ağa tarafından M.1740/H.1153 yılında inşa ettirilmiştir. Konak daha sonra Halvetiyye'nin Şa'bâniyye koluna mensup Kütahyalı Şeyh Ahmed Nazikî Efendi tarafından kullanılmıştır. 1950'li yıllara kadar şeyh ailesinin ikamet ettiği bu güzide eser, zamanla metruk duruma geldiğinden kullanılamaz bir hal almıştır. Osmanlı dönemine ait sokak mimarisinin nadide örneklerinden Soğukçeşme Sokağı'nda yer alan evler uzun yıllar atıl durumda kalmıştır. Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu 1980'li yıllarda sokağın, tarihsel mimari bütünlüğü içinde turizme ve kültür faaliyetlerine yönelik işlevsel kullanılması ve sokağa hak ettiği değeri yeniden kazandırmak amacıyla kapsamlı restorasyon çalışmalarını başlatmıştır. Soğukçeşme Sokağı'ndaki 9 konağın mülkiyeti Turing'e ait olup Saray girişindeki ilk konağın mülkiyeti ise Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne aittir.

Turing, sokağın bir bütün olarak örnek teşkil etmesi amacıyla 1983 yılında Kurumumuz adına tahsis edilmesi için Vakıflar Genel Müdürlüğüne başvurmuş, konak Bakanlar Kurulunun da onayı ile Turing'e bedeli karşılığında tahsis edilmiştir. Turing, metruk haldeki konağın bakım, onarım ve yenileme çalışmalarını yaparak, yapının özgün mimarisi ve yenilenen

yüzü ile ülkemiz turizmi ve kültür değerleri açısından prestijli bir mekan haline getirilmesini sağlamıştır. Konağın, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Turing arasında 1983 yılında başlayan tahsis süreci 2006 yılına kadar müteakip protokoller ile devam etmiş, bu tarihten sonra ise taşınmazın yeniden Kurumuza tahsisi için Vakıflarla sözleşme yapılmasına

rağmen, Bakanlar Kurulu onayı alınmadığından binanın tahsis işlemi ne yazık ki neticelenememiş, işgalci durumuna düşen Turing, konağın boşaltılması sürecine girmek zorunda kalmıştır. 2014 yılından itibaren bu kıymetli eserin üzerindeki olumsuz durumu ortadan kaldırmak amacıyla TTOK Yönetim Kuru-

lu'nun yoğun girişimleri neticesinde konağın; turizme yönelik faaliyetlerde kullanılmak üzere, her türlü bakım, onarım ve restorasyonunun Turing tarafından yapılması şartıyla Vakıflar Meclisinin 23/11/2015 tarih ve 646/505 sayılı kararı ile 10 yıl süreli ve bedelli olarak Kurumumuza tahsisi yapılmıştır.

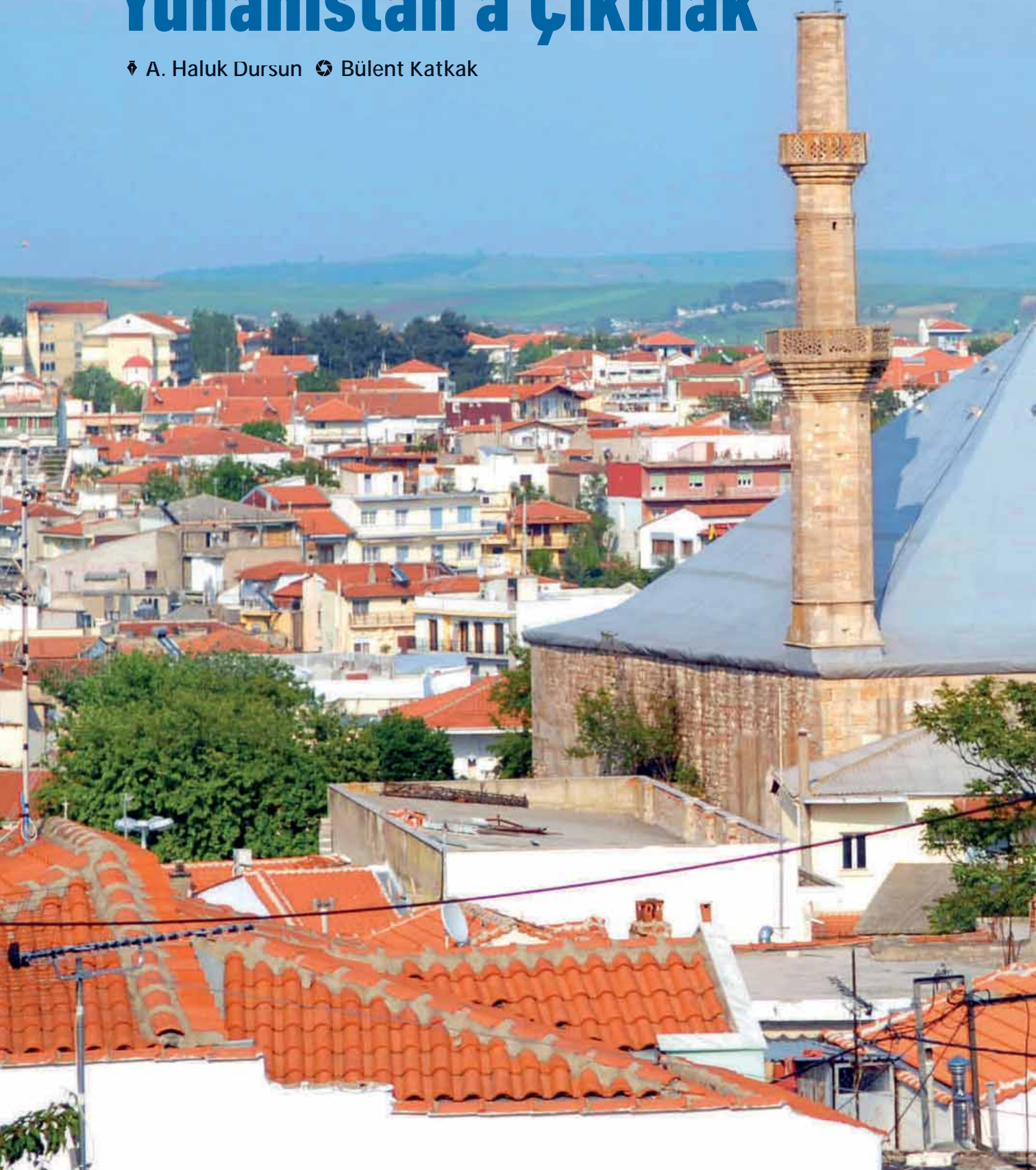
2015 yılında Soğukçeşme Sokağı'nda başlayan restorasyon çalışmaları kapsamında Turing'in sahip olduğu konaklarla birlikte mülkiyeti Vakıflara ait olan konak da aynı ihtimam ve itina ile alanında uzman bir ekip eliyle Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanmış projesine uygun olarak restore edilmiştir. Restorasyon çalışmaları sırasında yapının statik sorunları giderilerek güçlendirilmesi yapılmış, konağın içi ve dış cephesi tamamen yenilenmiş, alt yapı sorunları giderilerek, iç donanımı, aydınlatma, ısıtma, soğutma sistemi ve teknolojik aksamaları ile bahçe düzenlemesi yapılmıştır.

Ayasofya Camii ve Topkapı Sarayı'nın gölgesinde, eşsiz konumu ve yenilenen haliyle zevk-i selim sahiplerini adeta tarihin derinliklerine davet eden konak, maziden izler taşımaya devam ederken Turing, kültürel miraslarımızın uzun yıllar daha gün yüzünde kalması ve tanıtılmasına yönelik sürdürdüğü çalışmaların gururunu yaşıyor.

19 Mayıs'ta Yeniden Yunanistan'a Çıkmak

◆ A. Haluk Dursun ◆ Bülent Katkak

Yine bir mayıs ayında bize Yunanistan yolları göründü. Garip bir tesadüf müdür, nasip midir bilinmez ama her sene 19 Mayıs'ta bizim Yunanistan'a gitme geleneğimiz oluştu. Güzel bir mevsimde, güzel bir vakitte bu defa Pazarkule'den daimî yol arkadaşım ve kadrosuz fotoğrafçım (!) sevgili Bülent Katkak'la Yunanistan'a giriş yaptık.

İLK MERHABA: DİMETOKA

O pek sevdiğimiz Dimetoka'ya dağıyla, kalesiyle, Yıldırım Bayezid-Çelebi Mehmed Camii ile camiyi örtmek isteyen kilisesiyle şöyle bir baktık. Aslında Camii, bizi uzaktan çağırırdı, eski şehirdeki bu çağrıya tam uyacakken aşağıda kurulan yeni Dimetoka'nın soğuk yüzünü görünce Meriç Ovalarında Osmanlı demiryolu peşinde Kızıldere'ye doğru yola koyulduk. Hedefimiz, Kızıldere Irmağı kıyısındaki dergâhında Rumeli erenlerinden Kızıldeli'yi ziyaret etmek. Hristiyan köyleri arasında güdük minaresiyle Arıpınar Köyü'nü (Agriani) geçince ortada çınar, köprü kıyısında Microderio'ya ulaştık. Oradan artık Rousa'ya doğru ilerledik. Microderio Türkçe adıyla Küçük Derbent, Rousa ise Ruşenler. Kızıldere Irmağı'nın demir köprüsünden geçtikten sonra aşağı yukarı yüz hanelik, Rodoplar'da 450 kişinin yaşadığı 400 metre irtifada bir Osmanlı-Türk köyüne ulaştık: Ruşenler.

SEYYİD ALİ SULTAN DERGÂHI

Ruşenler Köyü'nde dergâh başkanlığı yapan Ahmet Karahüseyin köyün girişindeki evinde bir kahve molasıyla bizi ağırladı. Dergâh ve türbe köyün biraz dışında. Kısa bir istirahat ve Ahmet Karahüseyin'den bölge yerleşim birimleri, insanlar, dergâhlar hatta Seçek Dağı'ndaki şenliklerden haber aldıktan sonra türbeye gittik. Türbedar Müslim Baba, sanki sessiz bir çiftliği andıran dergâhta ailesiyle oturuyor. Başka hiçbir "can" yok. Seyyid Ali Sultan Dergâhına Kırklar kapısından giriliyor. Seyyid Ali Sultan diğer adı ile Kızıldeli. Vefatı 1402 tabelası var kapıda. Türbe kitabesinde; "Mamur 804 tarihinde olmuştur. Yeni 1173'te eylendi. Tamir gelip burada mesken etti, bil ki ol gerçek veli noksan çok, şifa umar senden Derviş Ali. 804 Hicri (1401 Miladi)" ibaresi var.

Onun dışında geniş arsası, avluyu çeviren duvarıyla büyük bir çiftlik sanki. Tıpkı Rumeli'nin Sarı Saltuk'u, Akyazılı Sultan'ı, Otman Baba, Harabati Baba, Demir Babası gibi burası da önemli bir ziyaretgâh... Aşevi, paşalar konağı, türbe ve cem evi. Daha sonra özel günler için yapılan tesisleriyle şimdilik insanlara değil, kuşlara, tavuklara, horozlara kalmış.

Bu Rumeli Bektaşiliğinin önemli dergâhına daha önceden Harvard'dan Cemal Kafadar, Princeton'dan Heath W. Lowry gibi hocaların gelip gezdiğini bildiğimizden, bizim için pek büyük keşif olmasa da en azından biraz gecikmiş bir vakitte gezginliğimizin kazasını yerine getirdik ve ayrıldık. Dağlar tepeler aşarak yavaş yavaş yamaçlardan inerek yaka köylerinden ovaya doğru Şapçı-Gü-

mülcine taraflarında soydaş bölgelerinde dolaştık. Soydaşlarla dertleştik ve Kavala'ya ulaştık. Kavala'da artık bizim görmediğimiz yer zaten yok. Her bir köşesini defalarca gözden geçirmişiz, maksat limanda karnımızı doyurmak. Sardalya, hamsi, kalamar, salata, patlıcan ezme, kabaki ve helva... Bu sefer uzun yola gideceğiz diye hafif yedik! Gece yarısına doğru Ouranoupolis'e ulaştık.

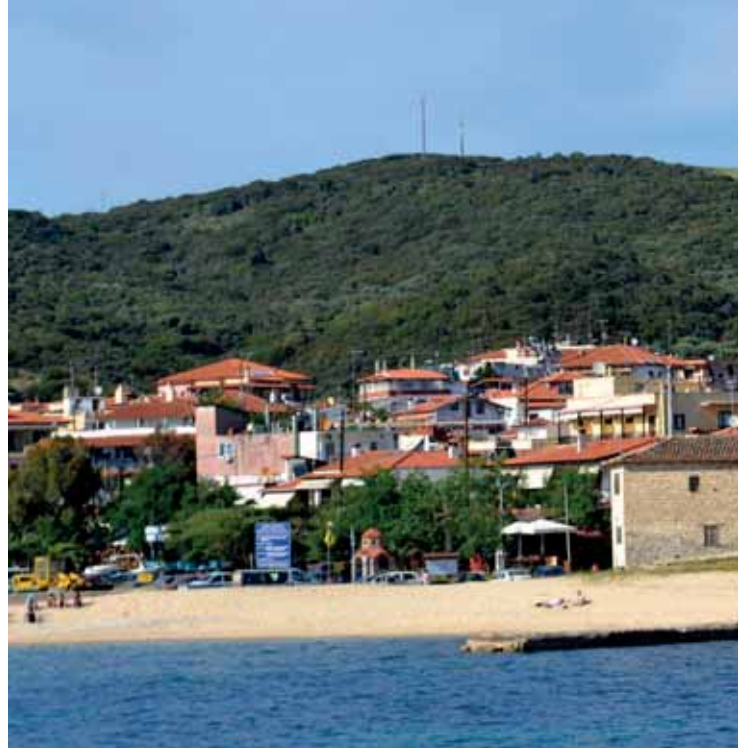
Kavala Pargalı Makbul / Maktul İbrahim Paşa Camii (1530-1926) - Agios Nikolos Kilisesi (1926'dan itibaren)

DERGÂHTAN MANASTIRA: AYNARUZ'A YENİDEN ÇIKMAK!

Gezimizin birinci ayağı, bir büyük Bektaşî dergâhını can gözüyle görüp, kısa bir dem "HÛ" demek; ikincisi Aynaroz Dağı'ndaki eskiden tanıdığımız keşîşlere Allah'ın bir selamını vermek idi. Peder Nikola Girit asıllı çat pat Türkçe konuşan, İstanbul'u ve özellikle Bizans eserlerini çok iyi bilen, ikona tamiri hususundaki ustalığıyla meşhur bir keşîş. İstanbul'da her görüşmemizde Aynaroz'a davet eder, "Bir de benim manastırını görün." derdi. Bir garip keşîşi kim kırmak ister. Biz de sabahın erken saatinde Manastırlara giden limanda bir sürat motoruyla bizi karşılamaya gelen Peder Nikola'yla beraber dalgaları aşarak Aynaroz'a bir kere daha ayak bastık. Ouranoupolis Kulesi önünden tekneye binip Daphni İskelesi'nden limana çıkıp giriş işlemleri yapmadık. Orada bir nevi vize kontrolü yapılıyor. Daha önce öyle girmiştik, bu sefer doğrudan Daphni'ye uğramadan eskort eşliğinde protokol muamelesi görerek manastırlar bölgesine giriyoruz.

Oraya girmek biraz daha zor, yolların aşılması biraz daha güç... Aşağı yukarı 2000 keşişin yaşadığı 20 manastırlı bir dağ Aynaroz. Dereler, taraçalar, zeytinlikler, servilikler, sakızlıklar, katırtırnakları ve mahmuz çiçekleri arasında küçük taş köprüler, mağaralar, manastırlar beldesi Aynaroz. Daha önce gittiğimiz dağdaki Simanopetros Manastırı ve deniz kıyısındaki Gregoriou Manastırı'ndan sonra bu sefer de Dionissiou Manastırı'nda pederin misafiriyiz. Bize özel mihmandarlık yapacak ve manastırın kütüphanesinde bulunan eserleri gösterecek. Giritli Nikola, önce manastırın başrahibine bir selam verelim dedi ve Kıbrıs Magosalı Petros Efendi'ye uğradık. Şahane deniz manzaralı, arkasını dağa yaslamış, klimalı bir makam odası ve elinde son model cep telefonuyla başrahip, sanki bir uluslararası holdingin genel müdürü gibi. Yine son derece iyi karşılanıyoruz, ikram üstüne ikram... Önce hoş geldin rakısı. "O bize ters" deyince, su, kahve, lokum vs... Normalde Aynaroz'un karasuları 500 metre. İzinsiz, patrikhaneden Fener vizesiz 500 metreden yakın geçilemiyor. Kadınlar Aynaroz'a hiç sokulmuyor!

Geçenlerde Türkiye'den önemli bir misafirin geldiğini, eşinin bırakın karaya adım atmasını, limana bile çıkarılmadığını, teknede açıkta bekletildiğini anlatıyorlar. Akşamları 20.30'da manastırın kapıları kapanıyor. 20 adet manastırda gece yarısından itibaren dualar, dersler, zikirler başlıyor. Sabah 06.00'ya kadar bütün gece devam ediyor. Birden üçe kadar tek başına dua, üçten altıya kadar kilisede dua, altıdan yediye kadar toplu ayin yapıyor. Bir de akşam saat 17.00'de ortak dua var. Günde iki öğün yemek; kuşluk ve akşam. Bazı günler hiç yok, oruç zamanı, daha önce de böyle bir dönemde gelmiştik. Bu sefer ise misafir bulduğunu değil, umduğunu yiyor. Bizim için balık tutmuşlar, kırmızı soğanla ikram ettiler. Soğan, her yemeğin baş tacı! Soğanı hastalıklardan korunmak için ilaç olarak yiyorlarmış. Yemekten sonra gezmeğe çıkıyoruz. Evelden Aynaroz'da ziraî faaliyetler için ve manastırdan manastıra gitmek için 4 ayaklı katırlar kullanılıyor, şimdi katırları satarak 4 çeker jeep almışlar. Kütüphane sanki bir müze gibi ikonaları, el yazması kitapları, Osmanlı döneminden fermanları görüyoruz. Daha sonra yamaçlarda geziyoruz ve sahile inerek Aynaroz'a veda ediyoruz. Megiste Lavra Manastır avlusundaki anıt servileri yine göremedik. Adada bize İstanbullu bir keşiş de refakat etti. İlk gençliğinde Ortaköy'de yaşamış sonra boğazdan ayrılmış manastıra kapılanmış. Türkçeyi kullanmaya kullanmaya biraz unutmuş. Dönüşte vapurda da yanımızda oturan gencin Türkçe konuştuğunu görünce şaşırıktık. Meğer o da Moldova'dan gelen bir Gagavuz'muş. Doğu Bloku komünizmden kurtulunca dine dönüş başlamış.

Karaferya, Hüdavendigâr Camii. (I. Murad) Cuma Camii olarak da anılmış. Camii karşısında Evliya Çelebi'nin de hatıratında yazdığı çınar ağacı

KARA BAHTLI VERİA: KARAFERYA

Tekrar karaya ulaşınca Bülent Katkac'ın usta şoförlüğüyle Selanik'e vardık. O gece ordayız. Selanik'in artık bize yabancı gelmediği malûm. Sabah fazla oyalanmadan Galikos Irmağı'ndan Vardar'a atlayarak şeftali ovasına vasıl olup, zeytinli yamaçlardan, çınarlı meydanlardan geçerek Veria'ya geliverdik. Bizim Osmanlı'nın Karaferya'sına. İlerde eski şehirde önce dereyi arıyoruz, orada Sinan Bey Köprüsü olması lazım. Var ama pek harap. Dere yakınlarında

bir garip cami. Düz çatılı, şerefesiz, kırık beyaz minareli, iskeleye alınmış minare, minarelikten çıkmış, tıpkı bir bacaya benzemiş. Önünde küçük bir servi ağacı var. Metropolit Kilisesi'ne çevrilen bu Hüdavendigâr Camii karşısında Evliya Çelebi'nin bahsettiği çınar ağacı yer alıyor. İçi kurumak üzere, büklüm büklüm olmuş tam bir Osmanlı çınarı. Bir zamanlar burası Karaferya'nın cami önü çınarlı meydanıydı herhalde. Etrafında da kahvehane olması lazım... Biz de küçük bir kafe bulup, kahve molası veriyoruz.

Daha sonra Medrese Camii (1728, yeni restore edilmiş) olarak anılan Eminzâde Hacı Ahmet Ağa Camii'ni kolaylıkla buluyoruz ki vilayet önünde okul ve hemen arkasında cami. Son cemaat yeri konferans salonu olmuş, kültür merkezi olarak kullanılıyor. Tekrar vilayet karşısında Çelebi Sinan Bey Camii'ne (1491) doğru ilerliyoruz. Konaklar, Alaca-

hamam (Tuzcu Sinan Bey Hamamı, 1586) ve işte bahtsız Çelebi Sinan Bey Camii. Kirpi çatısının yanı başında tuğla motifli kesik minaresiyle bir garip gibi boynunu bükmüş bize bakıyor. Yabani bitkiler, kokar ağaçlar, aslanağızları çıkmış mescidi sarmış. Karaferya, Karabahtlı Veria olmuş. İçimiz kararıyor ve ayrılıyoruz. Meşhur revanisi bile bizi çekmiyor.

Yanda Tuzcu Sinan Bey Hamamı (1586). Üstte Çelebi Sinan Bey Camii (1481).

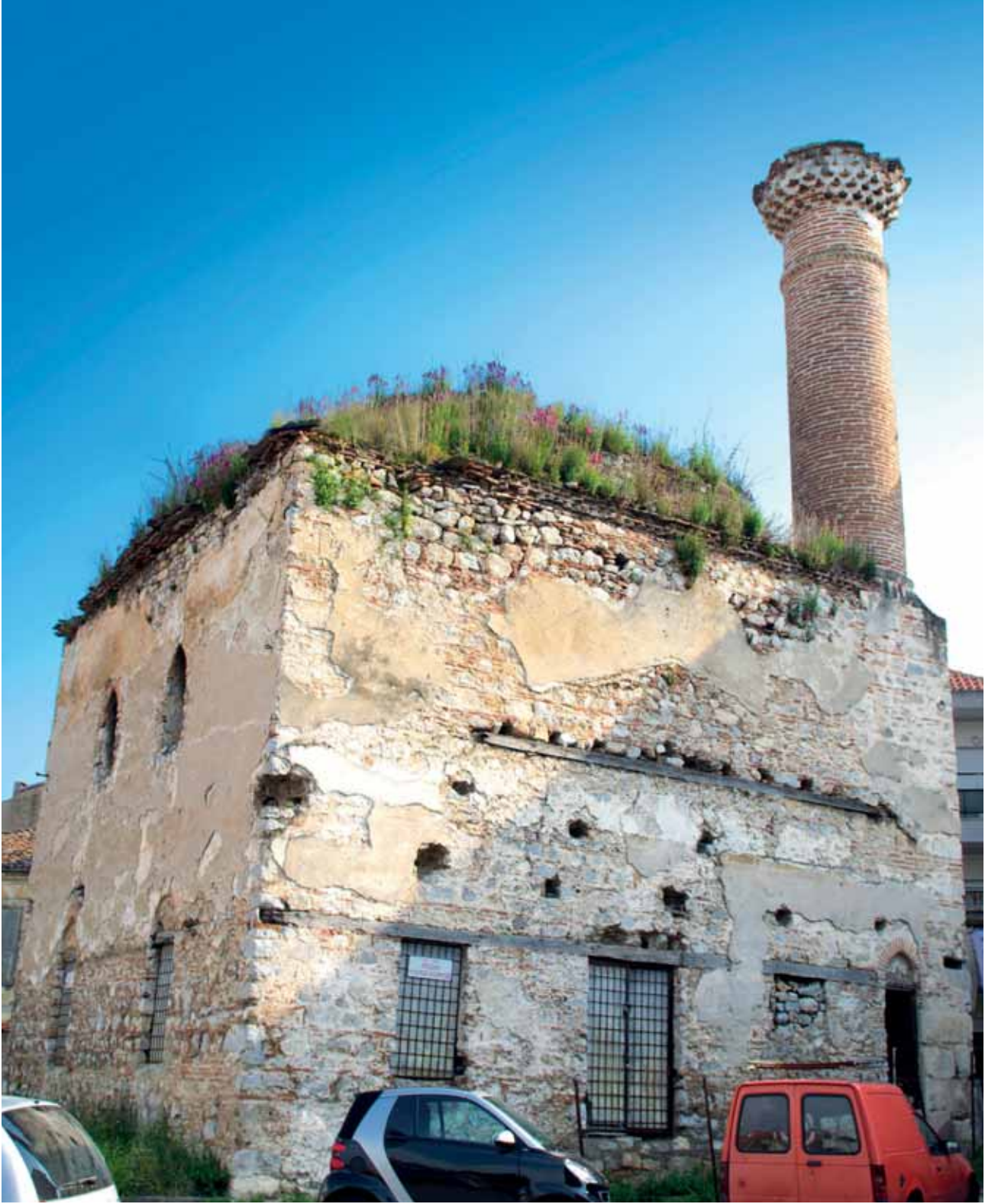
İKİ GÖLLÜ KESRİYE

Şimdi Selanik'ten 200 km kadar sonra Kesriye'ye ulaştık. Kastoria, o güzel gölün kıyısında, kirazlıklar ortasında Kesriye. Arnavut kaldırımlı, meydan çeşmeli, kiraz bahçeli, sarmaşık güllü avlularıyla Kesriye konakları, altı taş, üstü ahşap yüksek konaklar... Önce Osmanlı sivil mimarisi örneklerini doya doya geziyoruz, sonra yukarılara Osmanlı mimarisinden izler aramaya koyuluyoruz. Ama doğrudan camiye değil, önce medreseye rastlıyoruz. Bayağı ayakta sayılacak bir medrese, Kesriyeli Defterdar Ahmet Paşa Kütüphaneli Medresesi (1749).

Medresenin hemen yukarısında şerefesinden üstü kırık tuğla minareli, üstünün kubbesini tamamıyla ot bürümüş, yüksek apartmanlar arasında diz çöküp kalmış Sultan Süleyman Camii (1550). Kesriye’de bayağı yorulduk, Osmanlı eserlerini bulmak

için koşturduk. Bulunca da önce sevindik sonra durumlarına üzüldük... Bunca yorgunluğa değdi ama doğrusu, Kesriye’nin vaziyetini de görmüş olduk. Artık göl kıyısına inip orada manzaralı lokantalardan birinde bir pizza yiyebiliriz.

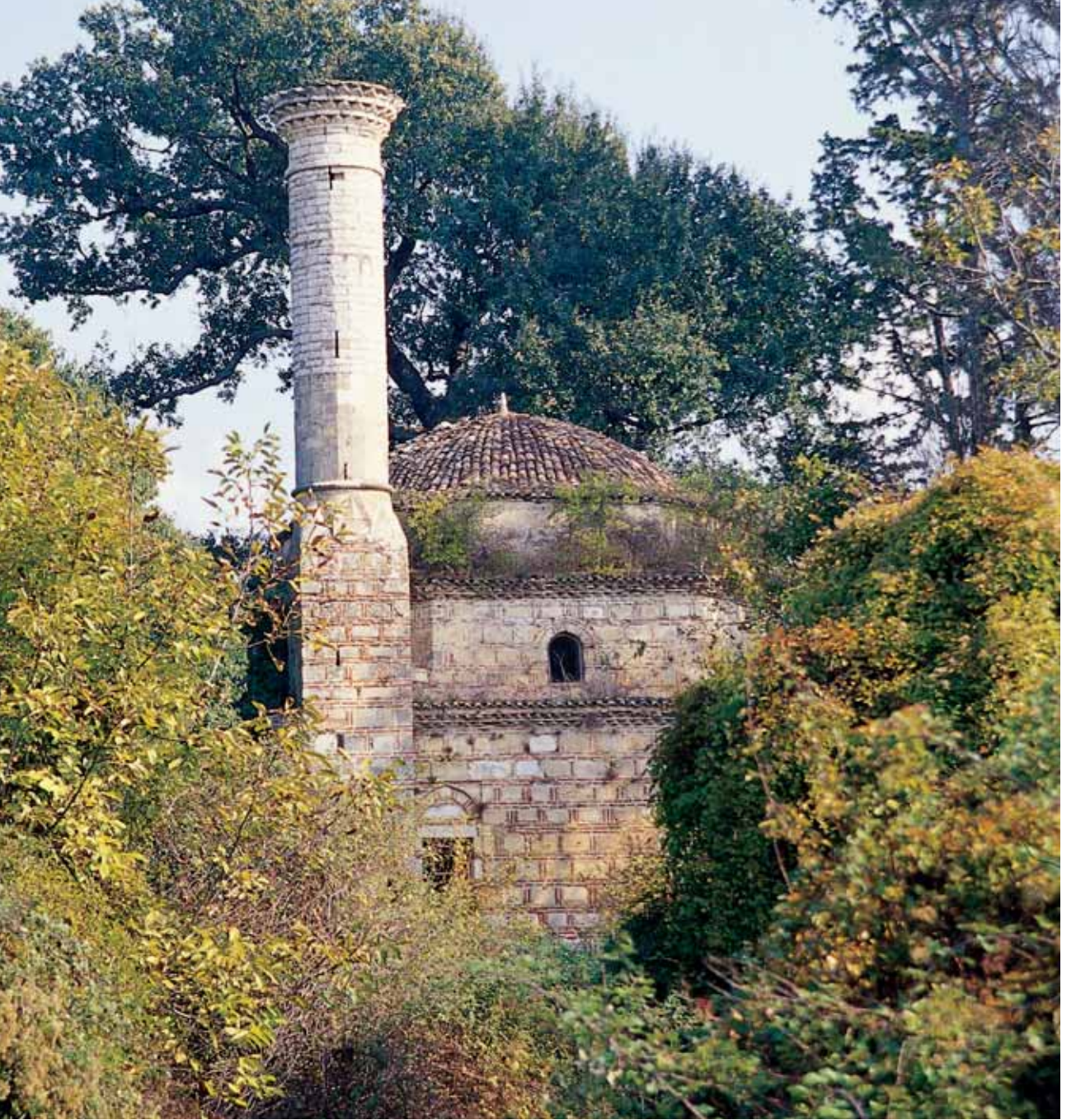
YANYA'DAN PARGA'YA

Bu akşam her ne kadar Kesriye bize hoş gelse de hedefimiz Yanya. Kesriye Gölü Yanya Gölü yanında pek köylü kalır. Bir de üstüne üstlük Yanya'nın kalesi var ki, duvarında sûrunda kitabesi, arması, saat kulesi, çınarlı kahveleri, kale altında meydanlarıyla şirin Yanya. Ayakta kalmış minareleri, mübadil olmuş müminleri ile Yanya. Orası başlı başına bir araştırma ve yazı konusu...

Yanya'ya kadar gelmişken Parga'ya uğramamak olur mu? Kanuni'nin Maktul İbrahim Paşa'sının Parga'sına. Bizim için hiçbir şey ifade etmeyen sıradan, şirin bir tatil kasabası olan Parga'ya. Bir açıdan bakınca Büyükkada Dilburnu gibi ama denizi çok daha temiz ve plajlar açık. Biz ne denizler görmüşüz, ne plajlara girmişiz, dalmışız ama artık çıkmışız.

İLK GÖZ AĞRIMIZ NARDA

Şöyle bir Preveze'ye de uğramak niyetindeyiz. Begonvilli evleri, enginarlı bahçeleriyle Preveze. Yeni Bafra, yeni Sinop, yeni Samsun. Anadolu'dan izler karşılıyor gelenleri. İşte saat dokuz buçukta çıktığımız Yanya'dan Parga - Preveze yoluyla 13.20'de Narda'ya girdik. Bu sefer ilk defaki gibi bağ, dağ, bayır, cami aramak yok. Elimizle koyduğumuz gibi bulduk Gazi Faik Paşa (Vefatı. 1499) Camii'ni. Hatta bizden sonra İmaret Camii adıyla tabela bile koymuşlar. Ama cami binasına bir el atan olmamış.

Düzgün taş döşemelerinden sütun önlerine geçiyoruz. Kapiya bir haç çizmişler. İçeride solda bir Hz. İsa ikonası. Mihrap kapatılmış, minber ortada yok. Bana en çok keyif veren, haz duyuran namazlarımı herhalde şu garip, harap Camii'nde kıldım. Yüzlerce yıllık çitlembik ağacının, son yıllarını yaşayan anıt servinin, meşelerin gölgesinde taşların üzerinde, şerefesinden sonrası kırık minarenin dibinde. Önünde erguvan ağacı arkasında portakal bahçeleri, hem hüznün hem huzur...

Narda ile Yanya arası 73 kilometre. Ama Narda'ya girip de bizim çınarın dibinde Gazi Faik Bey Köprüsü'nün karşısında Aranchthos Nehri'nin karşısında insan bir oturmaz mı? Oturur ama öyle uzun oturur kalmaz. Haydi bakalım! Tırhala'ya gideceğiz Koca Sinan'ın eserini görmeye. Grevana sapağından sonra yol zorlaşıyor. Dağlar, dönemeçler ve kayalar. Kalambaka ve tabii Meteora...

SİNAN'IN TIRHALA'SI

Tırhala (Tirikala)'da yine hemen kaleye çıkıp tepeden bir göz bakışı atıyoruz, sonra da hemen Osmanşah Camii'nin durumuna bakmaya. Tırhala Kalesi'nde havuzlu bir çay bahçesi var. Saat kulesinin dibinde kalenin hemen altı Osmanlı Mahallesi, ileride cadde üzerinde eski hapisane binası yanında Sinan'ın eseri, Osman Şah Camii ve arkasında türbesi. Sütunlu, revaklı, kubbeli, kitabesiz bir cami. İçinde minber yok, herhangi bir hat eseri de yok.

Sandalye koymuşlar, türbesinin önünde de bir havuz, yan tarafında bir kafe, karşısında kilise var, bir de güzel çınar. Artık fotoğraf çekmek, ışık azaldığından pek müşkül derken "Ne müşkülümüş seni sevmek, sana yâr olmak..." aklımıza düştü, şimdi musiki faslıdır. İlle de hüzzama geçilecek ve dahi mutlaka "Yine bir sızı var içimde, akşam oldu diye" Ama burada fazla ıstıraba da dalmaya gerek yok. Esas acı, esas dram Serez ve Drama'da...

SEREZ'İN ÇARŞISI

Kavala'dan çıkıp, doğrudan Selanik'e gitmek yerine Serez (eski adı Siroz) ve Drama civarlarına mübadelenin o bahtsız garip topraklarına hiç çıktınız mı? Aşağı yukarı birer saatlik sürede 70 kilometrelik mesafede bizim için ne dramlar yatıyor. Serez'i daha önce çok gezmiş, çok görmüştük. Eman Tur'la çok sık gidince yerel yetkililer herhalde biraz utanıp, itina göstermişler.

Gedik Mehmet Bey Camii'nin (1492-1493) sağını solunu temizlemişler. Mesiregâh Çeşmesi'nin önü ottan dikenden ayıklanmış; ama yanında yine sonradan yapılmış evler, yıkılmış duvarlar, bakımsız küçük çeşmeler kötü. Göz alıcı büyük çeşme mermer söveleri, kesme taştan duvarlar, hâlâ okunabilen Kuran-ı Kerim'den su ile ilgili ayetlerin bulunduğu bölüm güzel.

Caminin mihrap tarafına çocuk parkı ilave edilmiş. Önündeki caddenin adına da Ayasofya adı verilmiş. Hemen yakınında bulunan diğer camiyi görmek için, önce bir kaleye çıkıp, seyir kulesinden aşağıya bakmak gerekiyor. II. Bayezid'in kızı Selçuk Sultan'ın yaptırdığı Zincirli Camii (1492) bir süpermarketin arkasında, Vourlon Caddesi üzerinde, minaresi sıfırdan kırık ve etrafını demir bir çit ile çevirmişler. Ayrıca Serez'de 16. yüzyıl dönemine ait Mustafa Bey Camii vardır. O da perişandır! Serez'in esas meydandaki eseri Bedesten'i. O ise ayrı bir hikâye; yağmurlu bir havada, Serez çarşısında Şeyh Bedrettin'in hikâyesi; ama onu Nazım Hikmet'in ağzından dinlemeli: *Yağmur çiseliyor, Serez'in esnaf çarşısında... Bir bakırcı dükkânının karşısında, Bedrettin'im bir ağaca asılı...* Bırakalım geçmişte olan geçmişte kalsın. Bedrettin'in asıldığı ağaç Bedesten'in önündeki çınar mıdır diye içinden çıkılamayacak sorular sormayalım ve her zaman yaptığımız gibi kaleye doğruca çıkıp, On sekiz Gazi adlı Osmanlı mesiresi yanındaki tarihî çınar ağaçları etrafında, dere kıyılarında dolaşalım

ve şu deyişi hatırlayalım: *"Her şehrin bir beğenileni var, Zihne'nin bardak, Serez'in güzeli çoktur, evleri çardak."* Boşuna değilmiş, Türkiye'nin ilk güzellerinden Günseli Başar da Serezli değil miydi?

DRAMA'NIN DRAMI

Hadi bakalım Drama'nın içine bir dalalım,
hâlâ pazar kurarlar mı bir bakalım...

*Drama'nın içinde kurarlar pazar
Kızlara yakışır şal ile şalvar
Vurun kızlar vurun vuralım.
Bu geceki geceyi nerden bulalım?
Drama'da ekerler ayvayla hurma
Kızlara yakışır davulla zurna!*

Drama aslında Serez'in gölgesinde kalmış, Kavala ile Selanik'in arkasında. Tütün üretiminin merkezi. Şehirde daha girişte bir su bolluğu, Aya Varvara'nın cümbüşü sizi karşılıyor. Çok daha yukarıda Aggiti'nin kaynaklarından çıkıp gelen başka sular da var. Alistrati Köyü'ndeki Struma Nehri de bölgenin önemli su kaynağıdır. Aya Varvara, bir büyük su parkı, eski adıyla Karpuz Kaldıran. Etrafta kafeler, restoranlar. Drama halkının nefes aldığı, eğlendiği tam bir panayır mekânı. Kıyılarında tütün depoları ve tüccarların yalıları var. Nuh Bey, Parmaksız Hasan, su değirmeni...

Çarşıda biraz dolaştığınız, alıcı gözle biraz bakıştığınız zaman Osmanlı eserleri hemen olmasa bile meraklısına ben buradayım diyor; ama ne halde! İlk meydanda Aya Nikola Kilisesi'nin aslında Bayezid Camii olduğunu anlamak için biraz dikkat kesilmek gerekir. Hemen yanı başına uzanıp, biraz aşağılara indiğiniz zaman da civarda sadece geçenlerden değil, ortaya çıkarıp görmek, resimlemek isteyenlerden de saklanmış bir manzara ile karşı karşıya kalıyorsunuz. Önü dükkânlarla kapatılmış, set çekilmiş Osmanlı eserleri. Servili Arap Camii küçük şirin bir mescid ama önü sanki Mahmud Paşa Çarşısı.

Drama Sultan Bayezid Camii (1402-1925) - Agios Nikolas Kilisesi (1925'ten itibaren)

Arkalarda, mahalle arasında kalmış diğerlerini yerli taksi şoförü anca bulabildi. Mehmed Halil Ağa Camii (restorasyon tarihi 1805-1806) duvar resimleri bir zamanlar pek göz alıcı imiş, şimdi acil müdahale gerekiyor. Bir dönem iş yeri olarak kullanılmış, yıpratılmış. Drama'nın cânım eserleri kâh bir çınar ağacının gölgesine sığınmışlar, kâh sokak arkalarında bırakılmışlar. Nerede o Evliya Çelebi'nin anlattığı, Osmanlı kaynaklarının yazdığı, Drama mübadillerinin, merhum Tahsin Banguoğlu'nun naklettiği Drama? Yesari Asım Bey'in, Dramalı Hasan Bey'in Drama'sı.

*"Drama Köprüsü Bre Hasan,
dardır geçilmez...
Soğuktur suları Bre Hasan,
bir tas içilmez."*

Akşamın erdiği, suların karardığı vakitte bu sefer her yerde yaptığımız fasıl geleneğimizi icra edecek halimiz kalmadı. Serhanende Bülent Katkak, bu defa acı ama gerçek teşhisi koydu ve aynen şöyle dedi: "İşte Hocam; bu da Drama'nın dramı!.."

1955 MERCEDES-BENZ 300 SL

(GULLWING)

📍 🌐 Ural Ataman Klasik Otomobil Müzesi Arşivi / info@atamanmuseum.com

Mercedes-Benz, savaş sonrası elinde kalan yıkıntı tesislerini yeniden inşa etmekle uğraşırken, 1946 yılında sadece 200 araç üretebildi. Bilindiği gibi, dünyanın en eski otomobil üreticisi olan ve 1926 yılında bir araya gelen iki isim, Gottlieb Daimler ve Karl Benz'in markası Mercedes, 1950 yılında 34.000 araç üretti. Ve yılın ilk yarısında, tekrar yarışlarla ilgilenmeye başladı. Genç ve değerli mühendis Rudolph Uhlenhaut, tasarladığı Formula 3 yarış otomobili için, üçgen modüllü uzay çerçeveli bir şasi tasarladı. Ve 1951 yılında, Uhlenhaut, yarış direktörü Alfred Neubauer ve Uhlenhaut'un vekili Wilhelm Fürst, Fransa'nın Le Mans yarışlarına katılmaya karar verdiler.

Böylece 300 SL çalışmaları ortaya çıktı. '300' adı, motorun hacmini, 'SL' ise 'Sehr Leicht' yani süper hafif olduğunu anlatan modele, gövdeyi tasarlayan Franz Roller tarafından W 194 fabrika gövde kodu verildi. Roller, ekibi ile o günün aerodinamik şartlarına uygun arabayı alüminyum gövde ile tasarladı. Motor kapağının yükseltilmemesi için 50 derece yatırılan 6 silindireli motorun, arabanın ekseninden birkaç santim sağ tarafa kaydırılarak yerleştirilmesi de otomobilin dengesinin bozulmasına neden oldu. Kapı bölümlerine kadar döşenmiş şasi borularından dolayı, kapıların kanat şeklinde yukarı açılması zorunlu oldu ve 'Flügeltüren' yani 'Gullwing/Martı Kanat' stili ortaya çıktı. 12 Mart 1952'de ilk 300 SL basın önünde, otoyolda test edildi ve altı hafta

sonra iki 300 SL İtalya'da 'Mille Miglia' yarışına katıldılar. Karl King, Ferrari'den sonra ikinci, Rudolph Caracciola'da dördüncü oldular. Bu sonuçlar 300 SL için inanılmaz oldu. Yarış performansı ve stili, Mercedes'in Amerika ithalatçısı Maximilian 'Maxi' Hoffman'ın, otomobilin Amerika'ya standart bir model olarak 500-1000 adet ithalatında ısrar etmesine sebep oldu. Böylece 300SL'in cadde versiyonu imalatına geçildi. Friedrich Geiger tasarımı 300 SL, 1954 yılının 6 Şubat'ında W 198 gövde kodu ile küçük modeli 190 SL ile beraber, New York International Motor Sports Show'da halka tanıtıldı ve uzun alkış aldı. Ağustos ayında da, Sindelfingen'de Gullwing'in üretimi başladı.

W 198'in arka dingili, orijinali gibi, ön dingilden 50 mm daha geniş. Üstten kam milli, 182.8 cu.inch (2996 cc.) hacmindeki 5800 devirli, 215 beygir gücündeki motor, karbüratör yerine, altı pistonlu bir enjeksiyon pompası ile besleniyor. 1930'lardan beri Daimler-Benz'in dizel kamyon ve bir uçak motorunda kullandığı bu sistem ile çalışan ilk benzin motoru, tekerleklerle 4 hızlı, tamamı senkronize düz bir şanzıman ile bağlı. Yardımcı elektrikli yakıt pompasına, küçük bir şalter ile ön panelden ku-

manda ediliyor. Yedek tekerlek bagajda, 34,3 galon hacmindeki yakıt deposunun üzerinde yer alıyor. Fakat bagaj kapağını açmadan yakıt doldurulamıyor. Gövdesi çelik; motor kapağı, kapılar ve bagaj kapağı alüminyum olan 300 SL'in yarış şartnamesinin ağırlık limiti için, sadece 29 adedi tamamı alüminyum gövde ile imal edildi. Standart rengi gümüş, seçenekleri siyah, kırmızı ve mavi olan 300 SL Coupe, bir yarış otomobili olarak yapıldı ve sonradan standart bir otomobil haline getirildi.

Yukarı açılan kapısı şehir içi kullanımda rahatsızlık verdi. 1957 yılında üretimi durdurularak, yerine boru şasisi modifiye edilmiş, normal kapılı bir roadster tanıtıldı. Roadster'de motor, frenler, süspansiyon ve yakıt deposunda yenilikler yapıldı.

Fakat yine de yarış için sayılacak üç markadan biri olan 300 SL'in motor ve vitesine göre saatte 140-160 mil hızı var. Standart model ile yarışa giren efsane sürücü Stirling Moss ve Denis Jenkinson, 1955 Mille Miglia yarışını kazandılar. Diğer iki 300 SL'de yarış beşinci ve altıncı olarak bitirdiler, fakat GT sınıfında birinci ve ikinci oldular. 1956-1957 yıllarının yarış performansı çok yüksek olmasa da, Stirling Moss'un 1956'da Tour de France'da ikinciliği, diğer yarışçılarında Liege-Rome-Liege, Acropo-

lis ve Sestriere yarışlarında birincilikleri oldu. 1955 yılında 867 adet ve 1954-1957 yılları arasında da toplam 1400 adet üretilen ve Almanya'da 29,000 DM, Amerika'da 7500-900 dolara satılan Becker radyo ile sürücü bölümünü aşırı motor sıcaklığından koruyan ve ön panel altına yerleştirilen iki perdeden başka seçenek ekipmanı bulunmayan bu efsane 'Gullwing' (Martı Kanat) 300SL Coupe, Müzemizin en klasik araçlarından biri olup, Florida'da bir müzayedede satın alındı.

ÖZELLİKLER

Motor	Daimler-Benz M 198, 6 Silindir, Düz, SOHC, Benzinli, 2996 cc.(182.8 cu. inch), 240 Beygir, 6100 Devir, Enjeksiyonlu
Çap x Strok	85 x 88 mm
Vites Kutusu	Düz, 4-ileri, senkronize, yerden
En Yüksek Hız	211 kms
Hızlanma	0-100 kms. 7.3 s
Gövde	Çelik (+ Alüminyum)
Şasi	Çelik, uzay çerçeve, boru kesitli
Süspansiyon	Ön, çift salıncak, helezon yay, amortisör. Arka, yarım aks, helezon yay, amortisör.
Elektrik Sistemi	12 Volt / 56 Amper s
Frenler	Hidrolik, servo; ön, arka alaşım kampana
Dingiller Arası	2400 mm
Uzunluk	4520 mm
Genişlik	1790 mm
Yükseklik	1300 mm
Ağırlık	1310 kg
Ön İz Genişliği	1385 mm
Arka İz Genişliği	1435 mm
Lastik Ölçüsü	6.50 x 15 Supersport

PROF. DR. NADİR YAYLA

◆ Tülay Taşdemir / tulay.tasdemir@turing.org.tr ● Turing Arşivi

Dergimizin bu sayısında, Turing'in 1983-86 yılları arasında Yönetim Kurulu Üyesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nin emekli hocalarından Sayın Prof. Dr. Nadir Yayla ile yaptığımız keyifli sohbeti sizlerle paylaşıyoruz.

Sayın Hocam sizi tanıyabilir miyiz?

1941 yılında Denizli'nin Buldan ilçesinde doğmuştum. Babam ticaret ile uğraşır, annem ise ev hanımıydı. 9 kardeşlik, 5 kız, 4 erkek. İlkokul ve ortaokulu Uşak ilinin Eşme ilçesinde tamamladım. O zamanlar ilçemizde olmadığı için liseyi yatılı olarak İzmir Atatürk Lisesinde okudum. 1964 yılında İTÜ İnşaat Fakültesinden mezun oldum. Mezuniyetimden sonra 1,5 yıl Karayolları Genel Müdürlüğü bünyesinde İzmir-Turgutlu yolu inşaatında çalıştım. 1965-1967 döneminde İstanbul Kâğıthane'de bulunan İstihkâm Okulunda askerlik görevimi tamamlayıp, 1 Nisan 1967 tarihinde İTÜ İnşaat Fakültesi Yollar ve Trafik Kürsüsüne asistan olarak girdim. Aynı fakültede doktoramı 1972 yılında tamamlayıp araştırma yapmak üzere iki yıl süre ile İngiltere'ye gönderildim. Burada Transport and Road Research Laboratory'de 1 yıl kadar kavşak ve otoyol projelendirmeleri üzerinde çalıştıktan sonra University College London'da ilgi duyduğum "ulaşım planlaması" ile ilgili master ve doktora düzeyindeki derslere katıldım. Bu sırada "kent içi ulaşım sistemleri" konusundaki doçentlik tezim ile ilgili literatür araştırmasında bulunup Türkiye'ye döndüm. 1977 yılında doçentliğe, 1982 yılında YÖK yasası ile kaldırılmış olan kürsü birimleri yerine ikame olunan anabilim dallarından fakültemizde Ulaştırma Anabilim Dalı'nda profesörlüğe yükseltildim. 1982-1985 döneminde fakülte dekan yardımcılığı, 1991-1997 yıllarında iki dönem İnşaat Fakültesi Dekanı olarak görev yaptım. Bu arada 1990-1997 yılları arasında İTÜ Ulaştırma ve Ulaşım Araçları Uygulama-Araştırma Merkezi Müdürlüğü görevini de yürüttüm. Doktora ve doçentlik tezlerim dışında üç kitabım, karayolu ve trafik mühendisliği ile ulaşım planlaması konularında 70 dolayında bildiri ve makalem ile 40'tan fazla araştırma raporum bulunmaktadır. 18 Haziran 2008 tarihinde yaş haddinden emekli oldum. İstanbul Trafik Vakfı ve Türkiye Trafik Kazalarını Önleme Derneği üyesiyim, ayrıca Karayolları Genel Müdürlüğü bünyesindeki Yollar Türk Milli Komitesinde uzun yıllar yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptım. Evli ve iki çocuk babasıyım.

İstanbul'a gelişinizden bahsedebilir misiniz?

Esasında İstanbul'dan önce benim kişiliğimde çok önemli etkileri olan İzmir Atatürk Lisesi yıllarımdan bahsetmek isterim. Konuşmamızın başında da belirttiğim gibi ilçemizde lise olmadığından İzmir Atatürk Lisesi'ne yatılı öğrenci olarak kaydoldum.

Yatılı okulda okumak çok ayrı bir duygudur. Düşünün 14-15 yaşlarında hiç bilmediğiniz, büyük bir şehre geliyorsunuz. Hiç tanımadığınız, daha önce hiçbir yerde karşılaşmadığınız arkadaşlarla aynı çatı altında olmak... Okula alışmam ilk dönemlerde çok zor olmuştu. Lisemiz İzmir'in işgalinden sonra Yunanlılar tarafından yapılmış, 3 okuldan biri idi. Alsancak mevkiinde, Kordon ile Fuar alanı arasında bir alanda konumlanan ve antik Yunan mimarisinin özelliklerini taşıyan okulumuzun geniş bahçesinin yanında içerisinde kapalı spor salonu, kütüphanesi ve çok amaçlı salonları bulunmaktaydı. Lisemiz öğrenci tabiri ile özellikle fen derslerinde çok sıkı, buna karşılık oldukça konforluydu. Yatılı öğrenciler için katı kurallar uygulanıyordu. O tarihlerde Ege bölgesinin büyük ilçelerinde bile lise olmadığı için buralardan gelmiş başarılı öğrencilerin toplandığı bir okuldu. Buna rağmen ilk sene 4 olan şube sayısı,

başarısızlık ve ayrılmalar sebebiyle son sınıfta 2 şubeye düşmüştü. İlkokul ve ortaokul yıllarımda çok başarılı bir öğrenciydim, hatta her dönem sınıf birincisi iken lisede aldığım ilk karnemde 2 zayıfı gördüğümde çok üzülmüştüm. Kısa sürede okula intibak edip durumu düzelttim. Yıllar sonra farkına varmıştım ki bu yatılı okul, düzenli ve disiplini seven bir kişilik kazanmamın yanında, erken yaşta kendi ayaklarımın üzerinde durmamda büyük katkı sağlamıştır. Lise yıllarımdan sonra İstanbul serüvenim başladı. Tıbbiye okumak için İstanbul'a gidecektim. İstanbul'a giderken Hava Kuvvetlerinde tıp doktoru olan ağabeyimi görmek için Ankara'ya uğradım. 1950'li yıllarda doktorlar dahil subaylar çok sık yer değiştirmeleri yanında özellikle maddi açıdan oldukça zor şartlarda çalışıyorlardı. Buna karşılık aynı dönemde Demokrat Parti iktidara gelmesi ile Türkiye özellikle inşaat alanında büyük bir atılım içerisine girmiş, bunun sonucu çıkarılan bir özel kanun ile inşaat mühendislerine maddi yönden büyük imkânlar sağlanmıştı. Ağabeyimin sen mühendis ol, tıbbiyeden vazgeç demesinin de etkisi ile de olacak, İTÜ'yü tercih edip diğer üni-

versitelerden ayrı olarak yapılan sınavı kazanarak İnşaat Fakültesine girdim. İTÜ İnşaat Fakültesine kayıt olmak için ilçem Eşme'den geçen İzmir-İstanbul trenine binip, 25-26 saat süren yolculuktan sonra Haydarpaşa'ya geldim. Yine bilmediğim bir şehir, hiç tanımadığım insanlar... Lise yıllarımdan farkı ise öz güvenim ve yaşlılarıma göre daha olgun bir karaktere sahip olmamdı. Sirkeci'de bu günkü değerlendirmem ile 3. sınıf bir otele yerleştikten sonra, ertesi gün okula kayıt olmak için sora sora Karaköy-Yüksek Kaldırım-Tünel-Taksim üzerinden İTÜ'nün Gümüşsuyu'ndaki binasını buldum. İçeriye girdiğimde İnşaat Fakültesinin burada değil, Taşkışla'da olduğunu öğrenmiştim. Yol, iz bilmiyordum, yine sorarak yakın mesafedeki Taşkışla'yı bulup, yorucu bir günün sonunda nihayet İnşaat Fakültesine yazıldım. 1959 yılında başladığım İnşaat Fakültesinden 1964 yılında mezun oldum. O zamanlar İTÜ'de mühendislik fakülteleri 5 yıldır ve mezun olduğumuzda yüksek mühendis unvanı alıyorduk. İnşaat Fakültesinden mezun olabilmek için 3 dönem staj zorunluluğu vardı. İkinci sınıf sonundaki ilk stajımı Edremit'te Devlet Su İşlerinde, diğer

yıllardaki stajlarımı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Burhaniye-Ayvalık-Bergama yolu inşaatında yaptım. Dördüncü sınıf sonundaki son stajım bitince beni iyi bir yevmiye ile usta sınıfına geçirerek süremi uzattılar ve bana Ayvalık şehir içi beton yolunun yapım sorumluluğunu verdiler. Haziran/1964 tarihinde fakülteden mezun olduktan sonra karayollarında mühendis olarak işe başladım. Karayollarında mühendis olmak o dönemde oldukça prestijliydi. İstanbul'da bulunan İstihkâm Okulu'ndaki askerliğimin sonuna doğru fakülteye asistan olarak girmiş olan sınıf arkadaşlarımı ziyaret etmiştim. O esnada rahmetli Hocam Prof. Faruk Umar kürsüye asistan olmam için teklifte bulundu. O gün için düşük maaşı sebebiyle bu teklife çok sıcak bakmamıştım. Askerliğimin sonuna doğru geçirdiğim bir hastalık sebebiyle doktorların bir süre şantiye yerine masa başında çalışmamın daha uygun olacağını söylemiş olmalarını dikkate alarak bu kararımdan vazgeçip, 1 Nisan 1967 tarihinde İTÜ İnşaat Fakültesi Yollar ve Trafik Kürsüsünde asistan olarak göreve başladım ve 18 Haziran 2008 tarihinde yaş haddinden emekli olana kadar fakültede görevde bulundum.

Turing üyeliğinizden de bahsedebilir misiniz?

Turing, bir dönem ülkemizde pek çok alanda olduğu gibi trafik ve yol güvenliği alanında da yetkili merci gibi çalışmıştır. Fakülteye asistan olarak girdikten kısa süre sonra Yollar ve Trafik Kürsüsünde öğretim üyesi, trafik dersi hocam ve mezuniyet çalışması danışmanım olan merhum Prof. Dr. Kemal Kutlu, Turing'in yönetim kurulu başkanıydı. Hocamın teklifi ile Turing'e üye olmuştu, sonrasında ise iki dönem yönetim kurulu üyeliği yaptım. Turing bünyesinde Türkiye'de, İstanbul içinde ve dışında yapılan tarihi konakların ve kasırların restorasyon işlerinde uzmanlık alanım ile ilgili hususlarda yardımcı olmaya çalıştım. Bu arada, yeni bir Trafik Kanunu önerisi hazırlanması için Kurum yönetimince oluşturulan ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim üyelerinden Prof. Aydın Aybay, Prof. Necip Kocayusufpaşaoğlu, Levent'te uğradığı suikast sonucu vefat eden Prof. Ümit Doğanay, sigorta konularında uzman Prof. Ergun Özsunay ile ceza hocası Doç. Köksal Bayraktar'dan oluşan çalışma komisyonunda ben de trafik mühendisliği konusunda teknik üye olarak bulundum. Heyetimizce 8 aylık yoğun bir

çalışma süresi sonunda oluşturulan kanun taslağı İçişleri Bakanlığına gönderildi ve bugün geçerli olan Trafik Kanunu'nun temelini oluşturmuştur. Bu komisyondaki çalışmam sırasında, olaylara mühendislik yönünden tek boyutlu bakmamın hatalı olduğunu fark ederek, hukukun mantık ve matematik yönleri de olduğunu anlayıp çok sevdim. Nitekim üniversiteye girişlerinde iki oğluma da hukuk fakültesine gitmelerini önermiş isem de onlar bu önerime pek yüz vermediler. Şimdilerde Kurumca yapılan çalışmaları, Turing dergisinden takip ediyorum. Turing özellikle İstanbul'da şehirde oturanlar ile yerli-yabancı turistler için görmeye değer projeleri gerçekleştirmiştir. Turing İstanbul'a çok önemli eserler kazandırmış, bu kapsamda organize ettiği kültürel faaliyetleri; konferanslar, konserler ile kentimize sosyal yönden de hizmete devam etmektedir. Bu arada, Türkiye'nin bir önemli sorunu da uzun yıllardır ilgili resmi kurumlar ve bazı sivil toplum örgütlerinin gösterdikleri çabalara rağmen bir türlü istenilen sonucu alamadığımız ve yılda 8-9.000 dolayında vatandaşımızın hayatını kaybettiği trafik ve yol güvenliği konusudur. Ülkemizde; araç kullananlar ve

yayalarda kalıcı bir trafik kültürünün oluşturulması, güvenli araç kullanımı, sürücüler için periyodik sağlık kontrolleri, trafik denetimi, karayolu altyapısı gibi konular üzerinde kolektif çalışmaların daha da artırılması gerekiyor. Her zaman üzerinde durduğum bir diğer konu ise okul öncesi ile ilk ve orta dereceli okul çocuklarının trafik eğitimi. Turing'in gerek çocuklarda erken yaşta trafik bilincinin oluşması için hazırladığı trafik setleri gerekse Moto-Kurye Projesi bu açılarından oldukça önemli. Ülkemizde kalıcı bir trafik kültürünün oluşması için Turing gibi başka kurumlarımızın, dernek vb. sivil toplum örgütlerimizin bu alanda sürekli olarak hizmet vermesi en büyük temennimdir. Turing'in önemli gördüğüm bir başka projesi ise üniversite öğrencilerine verilen burs ve onlar için tertip edilen faaliyetlerdir. Benim de mütevellisi olduğum İTÜ Vakfı ve İTÜ Geliştirme Vakfı bünyesindeki öğrencilerimize de burs verilmesi sevindiricidir. Dekanlığım döneminde mali desteğe ihtiyacı olan öğrencilerimiz için bir şeyler yapmak istiyordum. Fakülteden sınıf arkadaşlarıma bir çağrıda bulunarak o zaman için önemli sayılacak bir burs fonu oluşturarak 90-95 öğrenciye değişik süreleri

Soldan Sağa: Prof. Dr. Metin Sözen, Prof. Dr. Yıldızhan Yayla, Prof. Dr. Sait Güran, Av. Yaşar Önal, Gen. Müd. Çelik Gülersoy, Başkan Prof. Kemal Kutlu, Vali Hadi Sağnak, Prof. Dr. Necip Kocayusufoğlu, Av. Ertuğrul Ceylan, Prof. Dr. Nadir Yayla, Prof. Dr. Önder Küçükerman, (TTOK Yönetim Kurulu 1986, Beyaz Köşk, Emirgan)

kapsayan burslar verdik. Belirlediğimiz ihtiyaç sahibi öğrencilere burslarını verirken banka hesabı kullanmadım. Her ay onları kendi odamda ağırlar, sohbet eder, sorunlarına yardımcı olmaya çalışırdım. Akademisyenliğim yanında mühendislik alanında Türkiye'nin en büyük fakültesindeki yöneticiliğin vermiş olduğu yorgunluğu öğrencilerimle yaptığım bu sohbetlerle gideriyordum. Şimdiler de Turing'in her geçen yıl artan bursiyer sayısını ve onlar için yapılan etkinlikleri duydukça çok mutlu oluyorum. Spinoza'nın dediği gibi "İnsan için en önemli olan şey yine insandır". Gayemiz kusursuz insan değil, iyi ve faydalı insan yetiştirebilmek olmalıdır.

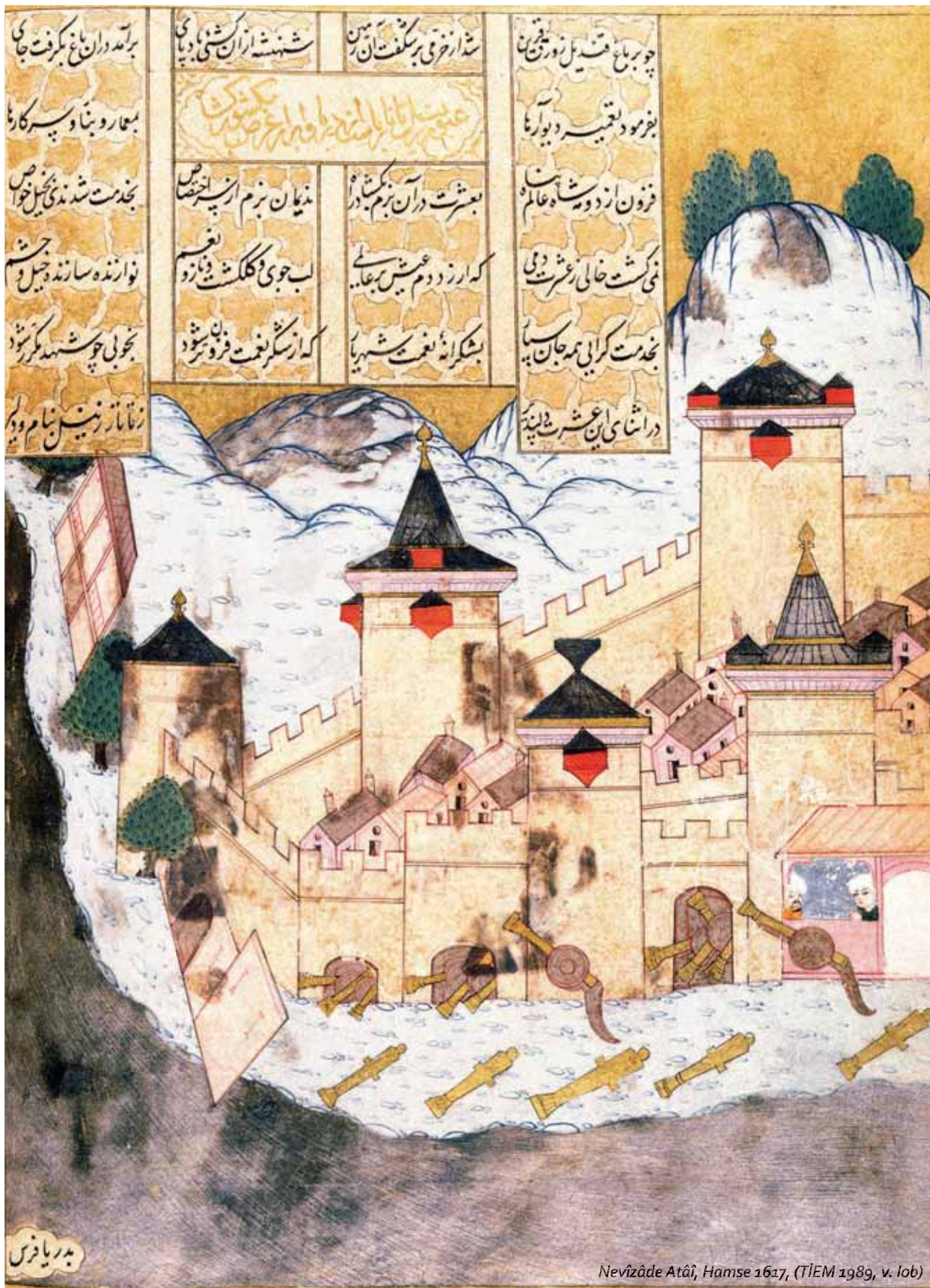
Sayın Hocam emeklilik döneminiz nasıl geçiyor?

2008 yılında üniversiteden yaş haddinden emekli oldum. Çok sayıda özel üniversiteden ders vermek üzere veya yönetici olarak iş teklifi aldım. Çeşitli sebeplerle bu teklifleri kabul etmedim. Bu arada mesleki çalışmalarına devam etmekteyim. Emekliliğin en güzel yanı, insanın vaktini kendine göre ayarlayabilmesi. İki oğlum da Amerika'da yaşıyor. Büyük oğlum uluslararası bir şirkette üst düzey yönetici; küçük oğlum ise New York eyaletindeki bir üniversite-

tenin Management bölümünde bilişim konusunda doçent olarak çalışıyor. Bu yüzden eşimle her sene bu ülkeye gitmeye çalışıyoruz. Evimizden hareketle 20 saati aşan bu gidiş gelişler son zamanlarda bana zor gelmeye başladı. Sporun her türlüünü çok severim. İki yıl öncesine kadar tenis oynamaya devam ediyordum. Belimdeki rahatsızlıktan dolayı artık oynayamıyorum. Büyükçekmece'de bir sitede genişçe bahçesi olan bir evimiz var. Trafik zorluğu sebebiyle gidip gelme çok vakit aldığından zaman zaman bazı kültürel ve mesleki faaliyetlere iştirak edememenin üzüntüsünü taşıyorum. Hoca olmanın verdiği ayrıcalık olsa gerek sıkça arayan, soran, danışan öğrencilerim var. Onlarla sohbet etmekten oldukça keyif alıyorum. Günümüzde hepimizin istişareye daha çok ihtiyacı var, özellikle de gençlerimizin. Onlara tam olarak bilmedikleri bir mesleki sorunla karşılaştıklarında, bilenine danışarak onların bilgi ve tecrübelerinden faydalanmalarını öneriyorum.

Sayın Hocamıza; samimi sohbeti, güler yüzü ve misafirperverliği için çok teşekkür ederiz, kendilerine hayırlı, sağlıklı ve uzun ömürler dileriz.

Nevîzâde Atâî, Hamse 1617, (TİEM 1989, v. 10b)

RUMELİ HİSARI

📍 Dr. M. Sinan Genim / sinan@sinangenim.com

Geçmişte, Yenicehisar, Yenihisar, Boğazkesen Hisarı, Yenikale, Başkesen Hisarı, Kara Kale gibi isimlerle anılan ve günümüzde çoğunlukla Rumeli Hisarı olarak bilinen hisar, Fatih Sultan Mehmed tarafından, İstanbul'un Fetih hazırlıkları çerçevesinde yaptırılır. İkinci kez tahta çıktıktan (19 Şubat 1451) kısa bir süre sonra, Boğaziçi'nde bir hisar yapılması konuşulmaya başlanır.

Günümüz Rumeli Hisarı, M. Sinan Genim

Saruca Paşa, Zağanos Paşa ve Halil Paşa gibi yapımına nezaret eden paşaların adıyla anılan üç büyük kule, bunlar arasında dördü büyük, altısı daha ufak, üçü ise çok küçük olan on üç burç ve bunları birbirine bağlayan surlardan oluşan hisar, yaklaşık 125x250 metre boyutlarında olup, 32.000 m²'lik bir alanı kaplamaktadır. Saruca Paşa Kulesi yanında Dağ Kapısı, Zağanos Paşa Kulesi'nin hemen altında, günümüz Aşiyen Mezarlığı'ndan girilen Küçükhisar Kapısı ve deniz yönünde bir hisar peçe ile korunaklı hale getirilmiş, Deniz Kapısı olmak üzere üç girişi bulunmaktadır. Evliya Çelebi'nin demir peçeli Sebil Kapısı dediği Vadi aralığından gelen sele karşı tedbir amaçlı yapılmış kapı olarak kullanılmayan bir açıklığı vardır. Dönemin yakın tanığı Tursun Bey, Rumeli Hisarı konusuna az da olsa yer verir; "İlkbaharın henüz başladığı ve mart ayının son bulunduğu günlerde, pek çok kişi kireç ocaklarında çalışarak, kireci kuyularda hazırlıyorlardı. Keresteyi İzmit'ten ve Karadeniz Ereğlisi'nden, taşları Anadolu'dan getiriyorlardı. Daha önce verilen emir gereğince iş başında bulunması istenen

herkes, doğu ve batı eyaletlerini valileri, amelelerini beraberlerinde getiriyorlardı. İşte o zaman padişah da Edirne'den çıkarak, kalenin yapılacağı ve temelini açılacağı yere geldi ve İstinye'nin (Sostenion) aşağısında eskiden Fonea adı ile anılan bir dağ yamacını seçerek, üç köşe şeklinde kale temelini açılmasını emretti ve emri uygulandı. Kalenin adının Pashesen (Başkesen) olması kararlaştırıldı. Bu kelime Yunancaya tercüme olunduğu vakit kefalakoptis=başkesen olur. Bu yerin karşısında, büyükbabasının inşa ettiği diğer kale vardı. Mehmed, kalenin inşası işini şu surette takdim etti: Üç köşenin deniz sahilinde bulunan bir köşesinde akropol (citadelle) olarak gayet büyük ve sağlam bir burç inşa etmek vazifesini Halil Paşa'ya verdi; kara tarafında bulunan diğer köşeye büyük bir burç yapmak vazifesini Zağanos'a havale etti; üçüncü köşeye de büyük bir burç inşasını Saruca'ya emretti. Bu üç zat üç burcu gerektiğinde diğerine karşı müdafaa edilebilecek şekilde sağlam bir şekilde, kendi paraları ile yaptılar. Kale duvarlarının inşasının ve hisarın diğer yerlerinin inşaatını padişah bizzat üzerine aldı."

Carl Gustaf Löwenhielm, 1820

Dönemin tanığı Dukas, Rumeli Hisarı'nın yapımını şu sözlerle anlatır; Tanık olduğu bu çalışmanın mart ayı ortalarına doğru başladığı, bu tarihten sonra padişahın Edirne'den yola çıktığından söz ettiği göz önüne alınırsa, inşaata 1452 yılı Mart ayı sonlarına doğru başladığı kabul edilmelidir. Sfrancis, padişahın 26 Mart 1452 günü hisar bölgesine geldiğini belirtir ve 3 Eylül 1452 günü Edirne'ye hareket eden padişahın dört ay kadar inşaat bölgesinde kaldığı, bu süre içinde de hisarın yapımının tamamlandığı ve inşaatın dört-dört buçuk ay kadar sürdüğü anlaşılmaktadır. Sultan Firuz Ağa'ya kalenin komutasını emanet ederek, dört yüz kişilik birliği kaleye yerleştirir. Verilen emir kesindir; her tür tekne, üç ve iki sıra kürekli kadirgalar, sandallar, kayıklar yelkenlerini indirecekler ve gümrük resmini verdikten sonra uygun görülürse

geçmelerine izin verilecektir. Eğer ki bu kurala riayet etmeden geçiş yapmak isterlerse kaleden açılacak top atışı ile batırılacaklardır. Boğazın denetim altına alınmasına aldırılmayan Venedikli Rico'nun teknesi yelkenlerini indirmediği için batırılan ilk gemidir. Bir sandalla kıyıya çıkan kaptan ve otuz kişilik mürettebatı padişahın bulunduğu Dimetoka'ya gönderilir ve orada ölüm cezasına çarptırılırlar. 6 Nisan 1453 günü Osmanlı ordusu İstanbul surları önünde mevzilenmeye başlar ve elli üç günlük bir kuşatma sonrası 29 Mayıs 1453 günü şehir fethedilir. Bundan böyle İstanbul'u çevreleyen denizler Osmanlı denetimi altına girdiği için, İstanbul'u tehdit edecek bir düşmana karşı şehrin korunmasını sağlayacak böylesi bir hisara ihtiyaç kalmaz. Rumeli Hisarı, dünya tarihinde benzeri olmayan bir yapıdır.

Antoine Ignace Melling, 1800

Gelecek için bir Rumeli Hisar önerisi

Bu hisar bir güç gösterisi olarak yapılmış, bitiminden 10 ay sonra görevini tamamlamış, hiç kuşatılmamış ve hiçbir zaman hücumu maruz kalmamıştır. Fetih sonrası bir süre garnizon olarak kullanılmaya devam edilmiş, daha sonra ise özellikle yabancıların Kara Kule dedikleri Saruca Paşa Kulesi hapisane olarak kullanılmıştır. 1591 yılında Alman-Avusturya İmparatoru II. Rudolf'un elçilik heyetinde yer alan genç Wenceslaw Wrastislaw üç yıl süren hapis hayatının bir bölümünü geçirdiği bu kuledeki olayları akıcı bir dille anlatır. Evliya Çelebi, hisarın içinde 105 adet top olduğunu, bir dizdâr ile üç yüz kadar asker bulunduğunu, yüz seksen hane, bahçesiz nefer evi, iki mescit ile bir caminin bulunduğunu söylemektedir. XVIII. yüzyılın başlarında İstanbul'da bulunan Tournefort

"Rumelihisarı'nın üç kulesi vardır: İkişi boğaz kıyısında üçüncüsü tepenin sırtında. Bu kuleler kurşun kaplıdır, 30 ayak genişliğindedir ve üçgen biçimli sur duvarları yaklaşık 22 ayak kalınlığındadır; ne var ki, sur duvarları taraçalı değildir. Topların mazgal delikleri -tıpkı İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının diğer hisarlarında olduğu gibi- çok ürkütücüdür." diyerek Rumeli Hisarı'nın Boğaziçi'ndeki önemli bir yapı olduğunu belirtir. XVIII. yüzyıldan itibaren artık askeri amaçlarla kullanılmayan hisar harap olmaya başlar. 1830'lu yılların başında büyük kulelerin kurşunla kaplanmış çatıları yok olur, her yıl kireç badana ile boyanan kuleler artık boyanmaz hale gelir. 1876-1877 tarihli "Esâmi-i Mahallât" kaydına göre Mahalle-i Hacı Kemâleddin ve Kale Derunu'nda 46 hane bulunmaktadır. Birinci Dünya Savaşı sırasında, Bahriye Nazırı Cemal Paşa, Hisar'ı restore ettirerek, burada bir deniz müzesi kurmayı istemiş ve bazı kamulaştırmalar yapılarak, yerli ve yabancı uzmanların fikirleri alınmış, üç büyük kulenin çatılarının tekrar yapılması düşünülmüştür.

James Robertson, 1853-1854

Anonim, 1900-1910

1918 yılında Maximillien Zurcher isimli, İsviçre asıllı bir mimar onarıma başlamışsa da savaşın yenilgi ile son bulması üzerine bu teşebbüs yarım kalmıştır. 1938 yılında "Eski Eserleri Koruma Encümeni" yapıyı yerinde incelemiş ve bir rapor düzenlemişse de bu girişimde sonuçsuz kalmıştır. İstanbul'un Fethi'nin beş yüzüncü yılını kutlama, senelerden beri üzerinde düşünülen bir konudur, bu gayeyi gerçekleştirmek için 1939 yılında İstanbul Valiliği'nin öncülüğünde "Güzideler Komisyonu" adı altında bir heyet toplantısı yapılır. 1940-1941 yılı içinde hisarın önünden geçirilen Boğaz sahil yolu, her gün önünden geçilmeye başlanan yapının akıbetinin ne olacağı sorusunun sık sık gündeme gelmesine yol açar. 1940'lı yılların sonuna doğru İstanbul'un Fethi'nin 500. yılı dolayısıyla yapılması düşünülen törenler için bir müteşebbis heyet oluşturulur. 29 Mayıs 1953 günü Sergi Sarayı'nda yapılan Fetih Sergisi'nin açılış konuşmasını yapan Ziya Cemal B. Aksoy kuruluşundan o güne kadar yaptıkları faaliyetleri anlatarak yapılan işlerin, fethin doğurduğu sonuçlar açısından pek önemsiz kalmasından şikâyet eder. 1954 yılı içinde Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın ilgisi ve emirleriyle Rumeli Hisarı'nın kapsamlı bir şekilde restorasyonu gündeme gelir. Bakanlar Kurulu'nun 25.12.1954 gün ve 4/4198 sayılı kararıyla Rumeli Hisarı'nın restorasyonunun emaneten yapılmasına karar verilir. Mimarlar, Cahide Tamer, Selma Emler ve Mualla Eyüboğlu'nun üstlendiği restorasyon üç yıl içinde (1955-1957) tamamlanır. Bu arada, Albert Gabriel'in muhalefetine rağmen kalenin içinde bulunan ve bazıları XVIII. yüzyıl sonlarına tarihlenen, birkaç tanesi de tepe pencere olan evler yıkılır. Restorasyonu tamamlanan Hisar'ın açılışı, fethin 505'inci yıl dönümü olan 29 Mayıs 1958 günü büyük

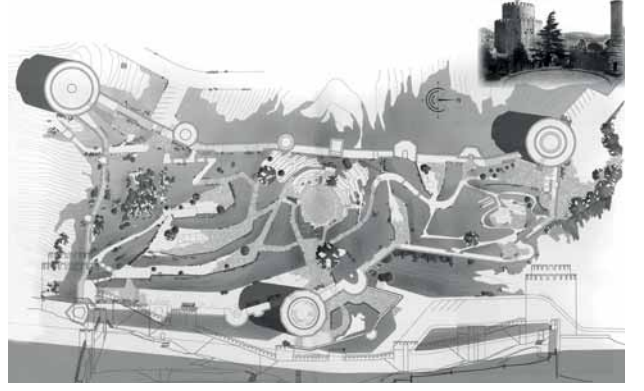
bir törenle yapılır. Bu arada, Maarif Vekaleti'nin 13 Ekim 1956 tarihli bir yazısı üzerine Rumeli Hisarı'nın açık hava askeri müzesi ve park alanı olarak düzenlenmesi amacıyla, proje yarışması açılmasına karar verilir. 26.2.1957 günü toplanan jüri yarışmaya katılan projeler içinden Doğan Tekeli- Sami Sisa-Metin Hepgüler'in hazırladığı projeyi birincilik ödülüne layık görür. Bu projenin uygulamaya başlanmasıyla topoğrafya açısından uygun olan orta mekânda, eski cami ve sarnıç temellerinin bulunduğu noktada açık hava tiyatrosu ve konser alanı, iki yanda ise kulelere giden yollar yapılmış, idare ve gazino gibi servisler ise setler altına saklanmış, manzara terasları ile yollar için gereken istinat duvarları hisarın genel yapısı içinde hissedilmeyecek ölçülerde tutulmuştur. Hisar'ın çok hareketli mimarisini bütün gücüyle belirtmek için yalın ve sakin bir yeşil örtü tasarlanmıştır. Rumeli Hisarı'nın bu düzenleme sonrası yapılan ikinci açılışı ise 29 Mayıs 1959 günüdür. Bundan böyle Kültür Bakanlığı'na bağlı bir müze olarak geziye açılan hisarın, içindeki sahnede, özellikle yaz aylarında uzun yıllar boyu çeşitli etkinlikler, uluslararası gösteriler yapılır. Hemen herkesin ilgisini çeken, yurt dışından izleyicilerin katıldığı bu gösteriler, 2000'li yılların başından itibaren işletmeci ile ilgili kurumlar arasındaki anlaşmazlık sebebiyle zafiyete uğrar ve yapılmaz olur. Son restorasyonunun ve peyzaj düzenlemesinin üzerinden altmış yılı aşkın bir zaman geçmiş olmasına karşın, bu süre içinde bazı küçük onarımlar dışında hisarda herhangi bir onarım yapılmamıştır. Mimari yapısının dışında, Zağanos Paşa'nın yaptığı kuleye koyduğu İstanbul'daki ilk Türk Kitabesinin bulunduğu bu yapı, ne yazık ki gereken ilgi ve alakayı görmemektedir.

Albert Gabriel, Rumeli Hisarı Vaziyet Planı

1958 yılındaki düzenlemeyi yapan Tekeli-Sisa-Hepgüler üçlüsünün "yalın ve sakin bir yeşil doku düşündük" demelerine karşın aradan geçen zaman içinde hisarlar üç büyük kulesi dışında nerede ise görülmez hale gelmiştir. Hisarın içinde dolaşan bir kişinin birkaç nokta hariç nerede, ne kadar önemli bir yapıyı gezmekte olduğunun farkına varması, denetimsiz büyüyen ağaçlar nedeniyle imkânsız gibidir. Daha önce Seddülbahir Kalesi yazımızda da belirttiğimiz gibi, geçmişte gerek Çanakkale gerek-

Doğan Tekeli-Sami Sisa ve Metin Hepgüler'in 1957 yılında kazandıkları yarışma projesi

se Boğaziçi kale ve hisarları her yıl badanalananarak, yağmur ve don nedeniyle taş derzlerinin boşalması, zararlı bitkilerin çıkması önlediği gibi, çok uzaklardan seçilen beyaz renkleriyle de görkem ve güçlerini yansıtmaktaydılar. Geçmişe ait çok şeyi unuttuğumuz gibi bu tür toplumun moral kazanacağı, geçmişiyile övüneceği düzenlemeleri yapmayı da unuttuk. Rumeli Hisarı günümüzde haftanın altı günü kış aylarında 9.00-17.00, yaz aylarında 9.00-19.00 saatleri arasında açıktır.

Günümüzde Rumeli Hisarı, M. Sinan Genim

Müzedeki sergi salonu ve depo olmadığı için çeşitli dönemlere ait savaş topları ve güllerle bir dönem Haliç'i kapattığı söylenen zincirin bir parçasını oluşturan eserler her tür tahribe açık bir şekilde bahçede sergilenmektedir. İstanbul için övünülecek, yeni ve görkemli bir destinasyon merkezi olabilecek bir yapıyı kaderine terk etmenin anlamı nedir bilinmez? Niçin Rumeli Hisarı ve İstanbul'da bulunan geçmişe ait diğer askeri yapıları günümüz beklentilerine hizmet verecek şekilde onarmayı, onu merak edilen, gezilmesi gereken bir kültür varlığı olarak toplumun beğenisine açmayı beceremiyoruz anlamak gerçekten mümkün değil. Bu yazımda, Rumeli Hisarı'nın içindeki, hisarın görkemini önleyecek şekilde büyüyen ağaçların islah edilmesi, kulelerin ve bazı burçların eskiden olduğu gibi kurşun külahlarının yeniden yapılması, kulelerin, burçların ve beden duvarlarının bir dönem olduğu gibi beyaz badana ile boyanması konusunda geliştirdiğimiz bir öneriyi dikkatinize sunuyorum. 2015 yılında mescidin tekrar yapımı ile kullanılmaz hale gelen tiyatro ve konser alanının hisarın içinde daha uygun bir yere taşınması, eskiden var olduğunu bildiğimiz evlerin yeme-içme, sergi ve üretim atölyeleri, hatta az sayıda konaklama üniteleri haline getirildiği yeni düzenlemeyi yapacak bilgi ve beceriye sahip olduğumuz göz önüne alındığında, bu işi başlatacak bir otoriteden başka bir şeye ihtiyacımız yok. Sosyal medyadan anlaşıldığı kadarıyla, bir ziyaretçinin Rumeli Hisarı'nı gezme süresi bir saati aşmamaktadır. Yurt dışında benzer çoğu yapıyı gezme süresi bırakın bir saati, zaman zaman bütün bir günü alacak kadar bizi meşgul edecek aktivitelerle donatılmıştır. Rumeli Hisarı'nın belki de yirmide biri kadar olan son gezdiğimiz Tiran Kalesi'ni birkaç kez ziyaret ettik, yemek yedik, kafelerinde uzun süre oturduk, yöresel ürünlerin satıldığı dükkânlardan alışveriş ettik, küçük bir sergi salonunda uzunca vakit geçirdik. İmrendik, bütün bunlar bizim de malik olduğumuz yapılar, bunlardan çok daha görkemli yapılara sahibiz. "Niçin bu işi beceremiyoruz?" diye aramızda konuştuk ve üzüldük. Günümüzde turizmle uğraşan kişiler bir turist İstanbul'da kalış süresini 2,5-3 gün, Kültür ve Turizm Bakanlığı ise 5,8 gün olduğunu ifade ediyor. İstanbul gibi evrensel kültür değerlerine sahip bir şehir için bu süreler çok az. İstanbul turizmi, Sultanahmed çevresi ile Taksim yöresine, biraz da Boğaz gezilerine sıkışmış durumdadır. Bu sıkışıklığı aşmamız, gelecek için ilgi çekici yeni alanlar oluşturmamız gerekiyor. Bunun için gereken potansiyele sahibiz ama harekete geçmek için bu işi üstlenecek ve gelecek oluşturmak için vizyonu olan, bu ve benzer projeleri hayata geçirme iradesine sahip kişilere ihtiyacımız var. Geleceğin Rumeli Hisarı'na yaptıkları katkı için Varujan Yurtgölü ve Artür Arık'a teşekkür ederim

Jan Chrystian Kammsetzer, 1777

Gelecek için bir Rumeli Hisar önerisi

YENİ VW GOLF

📍 Tuğrul Katkık / tugrulkatkak@gmail.com 📷 Volkswagen Arşivi

Volkswagen'in Beetle ve T2'den sonra gelmiş geçmiş en ikonik aracı olan Golf, yeni kasasıyla bir kez daha sahnede. 1974'ten beri her yeni modeliyle C segmentinin çitasını biraz daha yükselten Golf'ün sekizinci nesli, beklentileri karşılayabilmiş mi? Bu yazıda, bu sorunun cevabını arayacağız.

Dünyanın neresinde olursanız olun, satın aldığınız için otomobil meraklıları tarafından asla yargılanmayacağınız bir araçtır Golf. Kompakt kasasına rağmen ferah bir iç kabin ve iş görür büyüklükte bir bagaj hacmi sunar. Her ihtiyaca cevap verebilecek şekilde tasarlanan efsane hatchback ile şehir içinde de rahatça işinizi görebilir, şehir dışı seyahatlerinizde de konforunuzdan ödün vermeden yolculuk yapabilirsiniz. Peki, sekizinci nesil Golf (MK8), zaten oldukça iyi bir araç olan önceki nesil versiyonunun üzerine çıkabilmiş mi? Aslında bu sorunun cevabı ayrıntılarda gizli.

Yeni Golf, MK7 ile aynı platform üzerine inşa edilmiş. Bu yüzden ebatları bile neredeyse aynı. MK8, MK7'ye kıyasla sadece 29 milimetre daha uzun ve 10 milimetre daha dar. Aks mesafesinde ise herhangi bir değişiklik yok. 380 litrelik bagaj hacmine sahip aracın ağırlığı 1,4 ton dolaylarında. Motor çeşitlerindeki seçenek fazlalığı öne çıkan detaylar arasında. Benzinli motorlarda 1,0 TSI ve 1,5 TSI, dizelde ise sadece 2,0 TDI opsiyonu mevcut. Bunda 1,6 TDI motorun Dieseltgate skandalı sonrası tarihe karışmasının büyük etkisi var muhakkak.

Dizel motorlar, yüksek karbon salınımı yüzünden gelişmiş ülkelerde her ne kadar öcü ilan edilse de; Volkswagen tüketici taleplerinin devlet politikalarıyla paralel olmadığını düşünüyor olsa gerek ki dizelden vazgeçmemiş. Motor seçenekleri arasında dikkati çeken ise eTSI adı verilen hafif-hibrit teknolojisi. Standart hibritlerin aksine, küçük bir elektrikli motor aracı kendi başına hareket ettirmiyor; sadece ani hızlanmalarda gaz tepkisini keskinleştirerek daha akıcı bir sürüş sağlıyor. Ayrıca start-stop esnasında da motorun daha erken çalışmasına yardımcı oluyor. eTSI haricinde VW, bir de 204 beygir gücü üreten 1,4 TSI eHybrid adında klasik hibrit motor seçeneği sunuyor. Aslında 2019'un Aralık ayında Almanya'da tanıtılan yeni Golf'ün Türkiye'ye gelmesi COVID-19

salgını sebebiyle gecikti. 2020'nin Haziran ayından sonra ülkemizde satışa çıkması beklenen Golf'ün hangi motor seçenekleriyle Türkiye pazarında yer alacağı henüz bilinmiyor. Golf MK8'i, önceki nesillere göre bir adım öteye taşıyan en önemli özelliği ise ileri teknolojisi. Bunun izlerini aracın hem içinde hem de dışında görmek mümkün. İç mekân, yenilik sayılabilecek minimalistik bir dizayna sahip. Ön konsolda neredeyse hiç düğme yok, manuel düğmelerin yerini dokunmatik butonlar almış. Bu sayede her ne kadar daha derli toplu bir ön konsol görüntüsü ortaya çıksa da sürüş esnasında dokunmatik butonları kontrol etmek, manuel düğmelere göre daha zor. Ayrıca, ön konsolda aracın hemen hemen bütün ayarlarını yapabileceğiniz 10 inç büyüklüğünde dokunmatik bir ekran mevcut. Ara yüzü oldukça kullanıcı dostu ve kontrolü kolay olan bu ekran, düşük donanım seçeneklerinde 8.25 inç büyüklüğünde geliyor. Akıllı telefon vasıtası ile klimayı uzaktan

kontrol etmek de mümkün. IQ.Light teknolojisi sayesinde aracın LED farları, sürüş dinamiklerine göre kendini sürekli bulunduğu ortama otomatik olarak adapte ediyor. Örneğin; düşük hızda giderken farların aydınlatma açısı genişliyor. Bu sayede sürücünün, yola atlama ihtimali olan tehlikeleri daha kolay fark edebilmesini sağlıyor. Yüksek hızlarda ise farların açısı daralıyor ve yolu 130 metre uzağa kadar aydınlatabiliyor. Böylelikle, uzaktaki bir engelin olabildiğince erken fark edilmesi ve frenlemenin zamanında yapılması amaçlanıyor. Ayrıca, geceleyin karşıdan gelen sürücülerin gözleri kamaşmasın diye kısa süreliğine parlaklık ayarı da kendiliğinden kısıyor. Bütün donanım ve motor seçeneklerinde standart sunulacağı ifade edilen CAR2x teknolojisi ise, bu teknolojiye sahip tüm araçların birbiriyle irtibat kurmasını sağlıyor. Sürücü bu sayede uzaktaki araçların ani fren ve manevralarından, acil durumlardan veya sıkışık trafikten haberdar olup ona

göre önlem alma imkânına kavuşuyor. Aracın genel hatları, fütüristik bir dizayn anlayışına sahip. Far ve stop lambalarının keskin hatları, yeni Golf'ü eskilere nazaran daha agresif göstermiş. MK7'ye göre biraz daha incelen burun, yüksek hızlarda aracın daha aerodinamik olmasını sağlamış. Sürüş konforu klasik VW seviyesinde, ses izolasyonu ise oldukça başarılı. Özetle, Golf sevdalılarını asla üzmeyecek bir araç olmuş. Ancak zaten yedinci nesil bir Golf sahibinin bu aracı satın alması için dengeleri değiştirebilecek kadar büyük bir yenilik yok. Golf'ün popülaritesi, ikinci el piyasasını her ne kadar hızlandırırsa da MK8 satışlarının ülkemizde ne kadar başarılı olacağı hangi motor ve donanım seçeneklerinin sunulacağı ve fiyat politikasıyla doğrudan ilgili.

Boztepe: Ordu'nun Seyir Terası

◆ Prof. Dr. Cemalettin Şahin ◆ Nursena Çam

Renklerin yer adı olarak kullanılması Türkiye'de çok sık karşımıza çıkar. Boz rengi de bunlardan biridir. Açık toprak ve kül rengine Anadolu insanı boz demiş, böyle isim vermiş. Bu renk Anadolu'da birçok yere isim olmuş. Ordu, Antalya, Çorum, Bitlis ve Adıyaman'da ve daha başka yerlerde Boztepe adıyla köyler bulunur. Adı üzerinde, bu isimde tepeler de çoktur. İşte bu tepelerden biri ve en meşhuru, eteklerinde Ordu şehrinin kurulduğu Boztepe'dir. Hani şu meşhur Ordu türküsünde adı geçen Boztepe.

Volkanik bir kütle olan Boztepe'nin yükseltisi birçok yerde 450 metre olarak geçer. Ancak gerçek başka! Bu iş için klavuz alınacak, başvurulacak en önemli kaynak haritalardır. Topoğrafya haritalarında Boztepe 553 metredir. Günümüzün gözde internet araçlarından Google amcaya göre yükselti 528 metreyi bulur. İnanmayan buyursun ölçsün. Başka yerlerde bu yükseltiye dağ derler. Uzaklara gitmeye gerek yok. İstanbul'un kaynak suyu ile meşhur Kayışdağı 471 metredir. Yer Karadeniz olunca, galiba işler biraz değişiyor. Bunlar Karadenizli için küçük rakamlar, onun dağ dediği şöyle iki bin beş yüz, üç bin metreyi bulmalı, dağ dediğin heybetli olmalı.

Boztepe gibi çevresine göre yüksek seyirlik alanlara Anadolu'nun birçok yerinde; *seyranlık*, *seyranyeri*, *seyrantepe* gibi isimler verilir. Böyle yerler şehrin içinde veya yakınında ise kıymeti daha da artar. Ahali için buralarda seyrana çıkmak, seyretmeye gitmek, büyük kolaylık, büyük nimettir. Buralar, "al gözüm seyreyle" misali, şehrin en güzel temaşa edildiği seyir noktalarıdır. Manzara severler ve fotoğraf meraklıları için mükemmel bir ortamdır. Anadolu'da birçok dağ ve tepe, eteğinde kurulmuş şehirlere ev sahipliği yapar. Uludağ'ın kuzey yamaçlarına Osmanlı başkenti tarihi Bursa'nın yerleşmesi bunun en güzel örneklerinden biridir. Bunun gibi Boztepe de eteklerini Ordu şehrine aç-

miş, şehrin tarihi iki katlı evleri tepenin yamaçlarına doğru tırmanmıştır. Bu sayede manzarası güzel evler, semtler kurulmuştur. Zaferimilli ve Taşbaşı Mahallesi böylesi seyirlik semtlerdir. Boztepe aynı zamanda şehri kuzeybatıdan esen soğuk karayel rüzgârlarına karşı da korumaktadır. Sözün özü, Ordu için Boztepe'nin anlam ve önemi görünenin çok ötesindedir.

Günümüzde Boztepe sadece bir seyir terası değil, aynı zamanda yamaç paraşütü de yapılan bir rekreasyon alanıdır. Spor amaçlı buraya gelenler olduğu gibi, tecrübeli bir pilot eşliğinde, iki kişilik tandem uçuşları için Boztepe'ye çıkanların sayısı bunlardan daha fazladır. Paraşüt kalkış yeri ve parkurun, Boztepe'nin Ordu şehri ve Karadeniz'e bakan yamacında olması, görsel olarak manzaranın daha zengin ve uçuşun keyifli olmasını sağlar. Yamaçta bulunan teleferik hattı da bu görsel şölene eşlik eder. Sırf paraşütle atlamak için her yıl binlerce kişi Boztepe'ye çıkar.

Ordu için Boztepe bugün olduğu gibi dün de önemli bir yerdirdi. Ancak geçmişteki durumu günümüzdekinden çok farklıydı. Bugün, gününbirlik hatta saatlik rekreasyon alanı olan Boztepe, 1900'lerin başlarında Ordu kasabası sakinlerinin yaylasıydı. Gözlerinizi ovuşturmanıza, tekrar okumanıza gerek yok, zira yanlış okumadınız. Tarihi kayıtlar Boztepe'nin yayla olarak kullanıldığını yazar. Kasaba halkının önemli bir kısmının mayıs ayı başlarında çıkıp, eylül sonlarında geri döndüğü meşhur yaylalar arasında Boztepe'nin de adı geçer. Bugün için böyle bir durum olmasa da Boztepe bir zamanlar kasaba halkının bunaltıcı yaz sıcağından kurtulmak için çıktığı yaylalardan biriydi.

Eskiden, kasaba çevresinde çeltik tarlası ve bataklıklar bulunuyordu. Yerleşim alanı içindeki bataklıklardan biri 1925 yılında kurutulmuş ve Millet Düzü adını almıştı. Daha ileride Bülbül ve Civil Dereleriyle Melet Çayı'ndan kaynaklı bataklıklar vardı. Üstelik bu kesimlerde yer alan ovada, geniş sahalarda

Mehmet Ali Aydın

çeltik tarımı yapılıyor, yani pirinç yetiştiriyordu. Yaz aylarında sıcaklıkla birleşen nem kasaba halkını bunaltıyor, buna bir de bataklık ve çeltik tarlasında yuvalanan sivrisinekler eklenince, yazın kasabada durmak çekilmez oluyordu. İşte bu yüzden kasaba halkı, çareyi havası da suyu da güzel yaylalara çıkmada bulurdu. Bu yaylalardan biri de kasabanın hemen yanı başındaki Boztepe idi. Özellikle çarşı esnafı, işi gereği uzak yaylalara gitmez, gidemezdi. Onlar için Boztepe en uygun yerdi.

Yakın zamana kadar Boztepe'ye çıkmak için tek seçenek karayoluydu. Ancak günümüzde Boztepe'ye karadan ve havadan çıkmak mümkündür. Geleneksel olan karayolu, şehir içinde Selimiye Mahallesi'nden başlar, Oğmaca ve Yaraşlı yoluyla Boztepe'ye ulaşır. Bu yolculuk yaklaşık yarım saat sürer. Burası uzun yıllar Boztepe'ye çıkmak için en çok kullanılan yol oldu. Son yıllarda bu yolda iyileştirme çalışmaları yapıldı, seyahat daha konforlu bir hale

geldi. Ancak ulaşımında dönüm noktası, 2011 yılında kurulan teleferik hattı oldu. Böylece Boztepe'ye kolay ve konforlu bir ulaşım sağlandı. Boztepe'nin bu kadar meşhur olması da bu hat ile başladı. Zira deniz kıyısından 528 metrelik Boztepe'ye çıkmak sadece 7-8 dakika sürmekte. Kısa süreli olduğu gibi aynı zamanda çok da keyifli, manzarası muhteşem bir yolculuk bu. Bir yanda mavi deniz, diğer yanda Karadeniz'in yeşili, ikisini birlikte görmek mümkün. Teleferik aheste bir şekilde Boztepe'ye tırmanırken, şehrin merkezi ve Boztepe eteklerini mesken tutmuş iki katlı, tarihi evlerin üzerinden geçersiniz. Bu sırada, ovaya doğru yayılan şehir ayaklarınızın altından kayıp giderken, uzaktaki dağlar manzaraya ayrı bir keyif katar. Yükseldikçe, uzaklarda yeşillikler içine serpilmiş, seyrek dokulu Karadeniz köylerini izlemek muhteşemdir. Martı misali havada süzülen yamaç paraşütleri de zaman zaman bu manzaraya eşlik eder.

Royal 52 Boztepe Tesisleri

Teleferik sadece ulaşımı değiştirmede, gelişile Boztepe'nin kaderi de değişti. Bu değişimin etkilerini zaman gösterecek. Umarız iyi yönde olur. Ancak bir gerçek var ki dikkat edilmezse Boztepe seyir terası olmaktan çıktı çıkacak. Zira seyir terası durumundaki yamaçta yer alan yürüyüş yolundan Ordu'yu ve Karadeniz'i rahatça görmek, manzaranın keyfini sürmek, rahatça fotoğraf çekmek artık eskisi gibi kolay değil. Yol boyunca sıralanmış garip binalar, müthiş manzara ile aranızda kara kedi gibi girmekte, size engel olmakta. Bu durum Boztepe için bir şeylerin kötü gittiğinin işareti. Teleferik sayesinde önemi bir destinasyon merkezi haline gelen Boztepe'de son yıllarda artan yapılaşmayla birlikte doğa bozulmaya başladı.

Bunlar Boztepe'nin geleceği için üzerinde düşünülmesi gereken konular.

Boztepe'nin ilkbaharı bir başka güzeldir dersek eksik söyleriz. Yazı ayrı güzel, sonbaharı farklı güzeldir. Çoğu kişinin aksine, benim tercihim kışıdır. Ordu'da yılın ilk karı Boztepe'ye düşer. Tepenin zirvesini kaplayan beyaz örtü, Ordu halkı için, yükseltilere kar yağdığını haber verir. Kışın kar altındaki şehri, gecenin ışıkları içinde, Boztepe'den izlemenin seyrine doyum olmaz. Tabii ki bu manzaraya semaverde Karadeniz çayı ve yanında Ordu'nun meşhur pidesi de eşlik etmeli. Bunlar olmazsa Boztepe manzarası eksik kalır. İşte o vakit, meşhur Ordu türküsünün dediğini yapmalı; "**Boztepe'ye çıkmalı, şu Ordu'ya bakmalı**".

Mehmet Ali Aydın

TURING'DE KÜLTÜR SANAT

📍 Nurbanu Misirli / nurbanu.misirli@gmail.com 📍 Büşra Nur Kaynar

Öğrenci Sunumları

Eğitimlerine devam eden öğrencilerimiz, Kurumumuzun kültür-sanat faaliyetlerinde de görev alarak, çalıştıkları tez konularını veya ilgili ve donanımlı oldukları herhangi bir konuyu aktaracakları "Öğrenci Sunumları" adlı programı düzenlemeye devam ediyorlar. Marmara Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı bölümü öğrencimiz Tuba Şen 1 Mart'ta gerçekleştirdiği "Estetik Bir Gezinti: İstanbul'un Edebiyat Müzeleri" başlıklı öğrenci sunumunda; Türk Edebiyatı'nın önemli yazar ve şairlerinin İstanbul'da yer alan müzelerine dair bilgi içeren estetik bir sunum gerçekleştirdi.

"İyi Ebeveyn Nasıl Olunur?" konulu sunumuyla 7 Mart'ta dinleyicilerle buluşan, Üsküdar Üniversitesi Çocuk Gelişimi bölümü öğrencimiz Safiye Zeynep Canbaz; çocukların sağlıklı gelişimi için en iyi eğitim yollarının ve davranış modellerinin neler olduğuna değindi.

Yıldız Teknik Üniversitesi, Yapı Malzemeleri bölümü öğrencimiz Burak Yeral, 8 Mart'ta gerçekleştirdiği "Sürdürülebilir Şehirler ve Sürdürülebilir Teknolojiler" adlı öğrenci sunumunda; teknoloji ile gelişen çağda, çevre dostu, sürdürülebilir şehirler hakkında bilgi verdi.

14 Mart'ta, dönemin son öğrenci sunumunu gerçekleştiren ve "Disiplinlerarası Mimarlık" konusuna değinen, İstanbul Avcansaray Üniversitesi Mimarlık bölümü öğrencimiz Zeynep Özbudak; farklı disiplinlerin mimarlığa kattığı bakış açılarına etkili bir sunum ile değindi.

Turing'de Konferanslar

Kültür ve sanat etkinlikleri kapsamında, Milli Savunma Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erhan Afyoncu, 7 Mart'ta gerçekleştirdiği konferansında "Osmanlı - Rus İlişkileri" konusuna değinip gençlerden gelen soruları cevaplandırdı.

İTÜ Afet Yönetimi ve Meteoroloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mikdat Kadioğlu, 14 Mart'ta gerçekleştirdiği "Depreme Hazırlık ve Temel Afet Bilinci" başlıklı konuşmasında; büyük afetleri en az hasarla atlatabilmek için kazanılması gereken bilince değinerek dönemin son konuşmasını yaptılar.

Hayata Dair Konuşmalar

Turing kültür sanat etkinlikleri kapsamında "Hayata Dair Konuşmalar" programının son toplantısı, ülkemizde alınan Koronavirüs tedbirleri sebebiyle mart ayında gerçekleştirildi. 8 Mart'taki programın misafiri Haliç Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Fatma Çiçek Derman'dı. "Gençlerle Sohbet" başlıklı konuşmasında hem sanat ile geçen ömründen hem de bu yolda ona önderlik eden hocası Prof. Dr. Süheyl Ünver'den bahsetti ve aile olmanın önemini gençlere aktardı.

TÜRİNG ANKARA'DA KÜLTÜR SANAT

📍 Recai Bayram / bayramrecai@gmail.com

7 Mart Cumartesi sabahı Turgut Bağrıaçık ile Kitap Atölyesi'nde, İhsan Oktay Anar'ın Puslu Kıtalar Atlası adlı romanı ve Necip Fazıl Kısakürek'in Sahte Kahramanlar adlı eseri değerlendirildi. Kitabı okuyarak programa katılan öğrencilerimizle fikir alışverişinde bulunarak keyifli bir etkinlik gerçekleştirdik. Aynı gün Prof. Dr. Ahmet Çiğdem konuştumuzu. "15 Temmuz ve Sonrası" başlıklı konuşmasında hocamız, bir darbe girişiminin sosyolojik açıdan tahlilini yaparak günümüze izdüşümlerini ve etkileri anlattı. Öğrencilerimiz sorularıyla verimli bir program yapılmasına katkı sağladı.

TRT spikerlerinden Cüneyt Gündoğdu'nun eğitmenliğinde düzenlediğimiz "Diksiyon ve İletişim" seminerinde, hem etkili ve düzgün konuşma hem de insanlar arası ilişkilerde sıkça yapılan iletişim hataları ve çözüm yolları üzerine bir program yaptık. Örnek metin okumaları yapıldı ve hayat tecrübeleri konuşuldu.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi Murat Deniz Çağatay 14 Mart'ta yaptığı sunumunda "Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu" konusunda katılımcıları bilgilendirdi.

"Belgesel Gösterimi" etkinliğinde Kurumumuz sponsorluğunda usta yönetmen Suha Arın tarafından çekimleri gerçekleştirilen "Safranbolu'da Zaman" belgeseli izlendi. Öğrencilerimizle dönem başında yaptığımız Safranbolu gezisi üzerine seyredilen belgesel, gezdiğimiz şehrin tarihi ve kültürel yönünü daha iyi anlamamızı sağladı.

TURING'DE BAHAR DÖNEMİ EĞİTİMLERİ

Y. Bilgehan Karapınar / yunusbilgehan15@gmail.com

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, öğrencilerin eğitimlerine katkıda bulunmak için alınan talepler doğrultusunda Turing genel merkezinde çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlemektedir. Bahar döneminde de 12 farklı alanda açılan kurslara toplamda 463 öğrenci katılmıştır.

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nda her dönem olduğu gibi bu dönem de İngilizceyle ilgili çeşitli kurslar açılmıştır. İngilizceyi başlangıç seviyesinden orta seviyelere çıkarmak isteyen öğrenciler için güz döneminin devamı mahiyetinde İngilizce (A2), İngilizce (B1) ve İngilizce (B2) kursları açılmıştır. Ayrıca öğrencilerin konuşma pratiği yapabilmeleri için de 2 farklı konuşma kulübü kurulmuştur. Gerek akademik makale okumak isteyen gerekse genel okuma kabiliyetini geliştirmek isteyen öğrenciler için de pazartesi ve perşembe günleri İngilizce çeviri sınıfları oluşturulmuştur. Uluslararası geçerliliğe sahip IELTS

(Uluslararası İngiliz Dili Test Sınavı) ve Türkiye'de yapılan YDS-İngilizce sınavları için de ayrıca kurslar açılmıştır. İngilizcenin yanında, öğrencilerin uzmanlaşmak istedikleri alanlarda ikinci bir dil kazanımına imkân tanımak için 5 farklı dil kursu açılmıştır. Bunlar, klasik dillerden Arapça, Avrupa dillerinden Almanca, Fransızca, İspanyolca ve Slav dillerinden Rusça'dır. Lisansüstü eğitime başvuracak kişilerin ve akademik personel kadrolarına (Araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, okutman, uzman çevirici gibi) atanmak isteyen adayların girmesi gereken ALES sınavı için de ayrıca bir kurs açılmıştır.

TURING KÜLTÜR VE EĞİTİM GEZİLERİ

◆ **Süleyman Topcu** / suleyman.topcu@turing.org.tr

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, edindiği misyon doğrultusunda gerçekleştirdiği faaliyetlerinden biri olan İstanbul gezilerine 2019-2020 eğitim ve öğretim yılının bahar döneminde de devam etmiştir. Her dönem ciddi talep alan gezilerimiz bu dönemde de yoğun ilgi görmüştür.

Mart ayının ilk iki haftasında gerçekleştirdiğimiz gezilerimiz baharın getirdiği heyecanla birlikte daha keyifli hale gelmiştir. Edirnekapı ve Kariye bölgesine yaptığımız gezimizde Bizans ve Osmanlı Tarihi'nin nasıl iç içe olduğu, asırlardır bu iki kültürün nasıl beraber yaşandığı gözler önüne serilmiştir. Beşiktaş bölgesine yaptığımız gezimiz ise Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti'nin denizcilik alanında neler yaşadığını gösteren Deniz Müzesi gezisi ile başlamıştır. Akabinde İstanbul florasının en güzel örneklerinin bulunduğu İhlamur Kasrı'na geçilmiştir. Kasrın güzel ve sakin ortamı içinde yaptığımız ikramlar ile Osmanlı kültürel ve sosyal hayatından da ayrıca bahsedilmiştir. Güz döneminde 2 defa yapılan Tophane

ve Karaköy gezimize yoğun ilgi gösterilmesi sonucunda bu gezimizin üçüncüsü de gerçekleştirilmiştir. Gezimiz, Tophane Kılıç Ali Paşa Külliyesi ile başlamış; Mahmudiye (Tophane) Çeşmesi, Nusretiye Camii ve top döküm ocakları ile devam ederek Osmanlı'nın batıya açılan kapılarından birisi olma özelliği ile birçok kültüre ev sahipliği yapan Karaköy semtine geçilmiştir. Sonrasında dünyanın en eski metrolarından birisi olan "Tünel" ile gezimiz sona ermiştir. Kısa sürede gerçekleşen bu gezilerimize 147 öğrencimiz katılarak İstanbul'u sosyal, kültürel ve tarihsel açıdan daha iyi tanıma fırsatını elde etmişlerdir. Tüm bunlarla beraber sağlanan teknik destekler ve yapılan ikramlar ile geziler daha verimli hale getirilmiştir.

TURING'DE SANAT

◆ **Abdülhamit Beşir** / *abdulhamit.1876@hotmail.com*

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, kurulduğu ilk günden beri Türk kültür hayatının daima içinde yer almış ve faaliyetleri ile adeta yön verir olmuştur. Öyle ki günümüzde yürüttüğü pek çok icraat ile kaybolmaya yüz tutan kültür değerlerimize bilfiil sahip çıkmakta ve yaşatılması için azami gayret sarf etmektedir.

Bu gayretlerinden birisi de şüphesiz musiki dünyamızda üstlendiği destekleyici roldür. Müzik tarihimizde köklü bir mazisi olan "Fasıl Meclisleri"nin yaşatılmasına verdiği destek kapsamında İstanbul Fasıl Topluluğu, 12 Mart'ta, 55. Fasıl Meclisi'ni Genel Merkez Salonu'ndaki Sultaniyegâh faslı ile icra etti. İstanbul Fasıl Topluluğu'nun bu fasıl meclisindeki kadrosu sâzendeler; Aziz Şükrü Özoğuz (keman), İsmail Karaşin (kanun), İbrahim Kararoğlu (ud), Volkan Ertem (viyolonsel) ve defte serhânde Mehmet Güntekin, hânendeler ise; Atakan Akdaş, M. Taha Aras, Aybige Demir Okan, Berna Özçeltik, Gizem Coşkun ve gazelhan İbrahim Suat Erbay'dan oluşuyordu.

Turing, sanata olan desteğini kurumsal olarak yürütmekle birlikte, kurumumuzu üyeleri ve öğrencileri yalnız bırakmamaktadır. Bu kapsamda 8 Mart'ta Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda yer alan; Dilek Türkan, Çiğdem Yarkin ve Gül Yazıcı'nın solist olarak sahne aldığı, Adile Sultan'dan Neveser

Kökdeş'e pek çok kadın bestekârın eserlerinin icra edildiği "Osmanlı'dan Günümüze Kadın Bestekârlar Konseri"ne öğrencilerimiz ile birlikte iştirak etmiş bulunmaktayız. Ayrıca İspanya'nın önde gelen senfoni orkestralarından birisi olan Basque Ulusal Orkestrası'nın Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda ki 9 Mart'ta gerçekleşen konserinde yine öğrencilerimizle beraberdik. Bunun yanı sıra, Kurumumuz Genel Merkez Salonunda, öğrencilerden oluşan film komisyonumuzca belirlenen filmlerden "Citizen Kane" 1 Mart'ta gösterime konmuştur. Film ve belgesel seçimlerinde gösterdiğimiz titizlik ve çeşitliğin en önemli sebebi şüphesiz öğrencilerimizin kültürel gelişimine katkı sağlamaktır. Tarih, sosyoloji, biyografi, mühendislik vb. konu ve branşlardan film-belgesel seçimleri yapılarak öğrencilerimizin pek çok yönden gelişimleri hedeflenmektedir. Bu gayeyle 7 Mart'ta "Food Inc," 14 Mart'ta ise "Berlin Duvarı: Demir Perde Yükseliyor" belgeselleri gösterime konmuştur.

OSMANLI DEVRİ İSTANBUL CAMİLERİ KİTABI TANITIM TOPLANTISI

◆ Tuba Şen / edebistanli@gmail.com

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, ülkemizin tarihi ve kültürel miraslarının tanıtımı ve gelecek nesillere aktarımı hassasiyetiyle hazırladığı yayınlarına "Osmanlı Devri İstanbul Camileri" adlı 3 ciltlik kitabı kazandırmıştır. 07.03.2020 tarihinde Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nda kitabın tanıtım toplantısı düzenlendi. Toplantı Turing'in üyelerinin, misafirlerin ve öğrencilerin yoğun katılımıyla gerçekleşti.

Güzide şehir İstanbul'un ruhuna ruh katan "Osmanlı Devri İstanbul Camileri" kitabı titiz bir çalışmayla neşredilmiştir. İstanbul'un her semtini ezan sesleriyle dolduran camiler maneviyat iklimine açılan huşu mekânlarıdır. Her caminin ayrı bir mazisi ve manzarası vardır. Yahya Kemal'in de dediği gibi "Manzara halkın dinini, milliyetini hatırlatır." Şüphesiz ki camiler de bir medeniyetin manzarasında yer edinen en ulvi yapılarıdır. Birçok medeniyete ev sahipliği yapan imparatorluklar şehri İstanbul'un camileri, bulunduğu çok kültürlü yapıya ayrı bir önem katar. Bu mefkûrelerden yola çıkılarak özenle hazırlanan "Osmanlı Devri İstanbul Camileri" kitabının 3 cildinde toplam 981 İstanbul mabedi zikredilmiştir. Kitaplarda kaynak olarak İstanbul'un ilk eski eser envanteri olan ve ilk kez 1865 yılında yayımlanan Hadikatü'l-Cevami'den yararlanılmıştır. Kitabın önemi camilerin eski fotoğraflarına sahip olmasıdır. 3 cilt olan eser toplam 1050 sayfadır ve içinde 1700'ü aşkın fotoğraf yer almaktadır. Eserde 219 farklı minare, 981 cami-mescit-tekke bulunur. Bu yapılar olabildiğince eski fotoğraflarıyla sunulmuştur. Buna ilaveten kitabın müellifleri Tarihçi Hayri Necdet İşli

ve Yüksek Mimar Dr. İsmail Büyükseçgin çalışmaları sırasında Fazıl Ayanoğlu, A. Süheyl Ünver, Şinasi Akbatu, İbrahim Hilmi Tanışık, Ziyad Ebuzeziya ve Ali Enis gibi değerli şahsiyetlerin fotoğraf arşivlerinden yararlanmışlardır. Yüksek Mimar İsmail Büyükseçgin konuşması sırasında eserin titiz ve yoğun bir çaba sonucu ortaya çıktığını belirterek böyle nadide bir eserin oluşumunda yer aldığı için mutluluk duyduğunu ifade etti. Ayrıca asıl hedeflerinin Osmanlı'dan intikal eden mabetlerin dış mimari görünümünü bulabildikleri kadarıyla vermek olduğunu da belirtti. Osmanlı Devri İstanbul Camileri kitabının tanıtım toplantısını teşrif eden 26. Dönem TBMM Başkanı İsmail Kahraman, böylesine önemli eserlerin tanıtılıp yaşatılmasından onur duyduğunu ifade etti. Geçmişimizden kopmamamız gerektiğini belirten Kahraman, milli ve manevi değerlerimizin gençlere aktarımında bu eserin kıymetinin büyük olduğunu söyledi. TTOK Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Bülent Katkay, Osmanlı Devri İstanbul Camileri kitabının yayın hayatına kazandırılmasında emeği geçen herkese teşekkürlerini sundu. Toplantı sonrası davetlilere Osmanlı Devri İstanbul Camileri kitabı hediye edildi.

KAYBETTİKLERİMİZ

📍 **Tülay Taşdemir** / tulay.tasdemir@turing.org.tr

Dergimizin bu bölümünde hepsi birbirinden kıymetli üyelerimiz; Avukat İzzet Semiz, Prof. Dr. İbrahim Yekeler, Prof. Dr. Ali Ülkü Azrak ve İzzettin Yalçın'ın vefat haberlerini büyük bir üzüntü ile sizlerle paylaşırken, kendilerine Allah'tan rahmet, tüm sevenlerine ise başsağlığı diliyoruz. Mekanları cennet olsun.

Avukat İzzet Semiz

Kurumumuzun değerli üyelerinden Avukat İzzet Semiz, 31 Ocak 2020 tarihinde vefat etmiş, cenazesi ise 2 Şubat 2020 tarihinde Samsun'un Terme ilçesi, Aşağı Söğütlü Mahallesi'nde defnedilmiştir. İzzet Semiz, 1943 yılında Samsun'un Terme ilçesinde doğmuş, 1964 yılında Samsun 19 Mayıs Lisesinden mezun olmuş, 1969 yılında ise İstanbul Hukuk Fakültesini bitirmiştir. Kendisi gibi avukat olan meslektaşı Fikriye Semiz ile 1971 yılında evlenen merhum İzzet Semiz, uzun yıllar avukatlık mesleğini çok severek ve başarılı bir şekilde yapmış, adaletli, uzlaşmacı tavrı ve çalışkanlığı ile mesleğinde her zaman örnek teşkil etmiştir. Yardımseverliği, insan sevgisi, bilgi birikimi ve ileri görüşlülüğü ile çevresinde çok sevilen ve sayılan merhum üyemiz İzzet Semiz'e Allah'tan rahmet diliyoruz.

Prof. Dr. İbrahim Yekeler

Kurumumuzun üyelerinden, Kalp ve Damar Cerrahisinde mümtaz bir isim olan Prof. Dr. İbrahim Yekeler, 12 Mart 2020 tarihinde vefat etmiştir. 9 Şubat 1958 tarihinde Sivas'ta doğan Yekeler, uzun yıllar Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde başhekimlik yapmış, sayısız hastaya şifa vermiş, büyük bir özveri ile mesleğini icra etmiştir. Sağlık, beslenme ve spor konularında kitapları olan merhum Yekeler'in cenazesi, ikinci namazına müteakiben İstanbul, Küçükyalı Çınar Camii'nde kılınan namazın ardından, Küçükyalı Mezarlığı'nda sevenlerinin dualarıyla ebediyete uğurlanmıştır.

Prof. Dr. Ali Ülkü Azrak

1994-1999 yılları arasında Turing Başkanvekilliği görevini ifa eden Prof. Dr. Ali Ülkü Azrak 15 Nisan 2020 tarihinde vefat etmiştir. 24 Temmuz 1933 yılında İstanbul'da doğan Azrak, İ.Ü. Hukuk Fakültesi mezunu olup, bir süre gazetecilik yaptıktan sonra, 1958'de aynı fakültenin İdare Hukuku Kürsüsü'nde asistan olarak göreve başladı. 1979'da İ.Ü. Siyasal Bilimler Fakültesinin kuruluş sürecinde 'kurucu öğretim üyesi' olarak yer aldı. 1995'te Dekanlığına atandı. 1999'da İstanbul Üniversitesindeki görevinden emekliye ayrıldı. Ardından Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı Başkanlığına getirilen Azrak, 2001'de YÖK üyeliğine seçildi ve bu görevini 2005 yılına kadar sürdürdü. Türk-Alman Kültür Derneği Başkanlığı da yapan Azrak, Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu üyeliğinde de bulundu. 29 Kasım 2007'de Almanya Federal Cumhuriyeti Liyakat Nişanı alan iyi bir hukukçu, iyi bir akademisyen, iyi bir idareci olan ve yardımseverliği ile tanınan merhum hocamızı rahmetle anıyoruz.

İzzettin Yalçın

◆ Prof. Dr. Asnu Bilban Yalçın

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu eski üyelerinden İzzettin Yalçın, 3 Aralık 2019 tarihinde vefat etmiş, cenazesi 4 Aralık günü İstanbul'da aile mezarlığına defnedilmiştir. İzzettin Yalçın, 1932 yılında Malatya'da doğdu. Baba tarafından 1914-1916 yıllarında Osmanlı idaresindeki Akka kaymakamı görevini yürüten – adının verildiği- İzzettin Haki Bey'in torunu olup, hattat ve sanatçılar yetiştiren bir aileden gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini İzmir'de, yine lise öğrenimini İzmir Atatürk Lisesinde birincilikle tamamladı. Daha sonra, geldiği İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümünü bitirdi. 1956 yılında Türk Hava Yolları bünyesinde çalışmaya başladı. Yine aynı kurumda çalışan Ayten Yalçın (Perister) Hanım'la

TURING'DE ATÖLYELER

◆ Cahide Kayış / cahide89@windowslive.com

2019-20 bahar döneminde Turing öğrencilerinin kişisel gelişim, bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla atölye çalışmalarına ara vermeden devam edilmiştir. Ancak Covid 19 ile ilgili önlemleri yakından takip eden TTOK, sosyal izolasyona uygun bir şekilde hocalarımız ile öğrencileri internet vasıtasıyla bir araya getirerek atölyelerin devamını sağlamıştır. Bu süreçte Prof. Dr. Cemalettin Şahin ile "Dere Tepe İstanbul" adıyla İstanbul coğrafyası teorik olarak tanınmaya çalışılmıştır. Bu atölyede İstanbul coğrafyası ile ilgili atasözleri ve deyimlerin günlük hayatımızdaki yerine, İstanbul'un akarsularına ve İstanbul'u etkileyen rüzgârlara değinilmiş ve böylece öğrencilere yaşadıkları şehrin coğrafyasına dair bilgi kazandırılmaya çalışılmıştır. Yüksek Lisans Edebiyat Bölümü öğrencileri önderliğinde farklı bölümlerden öğrencilerin bir araya geldiği "Edebiyat Atölyesi"nde ise modern ve postmodern edebiyat kuramları edebiyatın farklı türlerinde (şiir, hikâye ve roman) değerlendirilmiştir. Ziya Bilici moderatörlüğünde öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla "Hayatı Karşılama

Üzerine Söyleşiler" adlı atölye öğrencilerin aktif bir şekilde katılım sağladıkları, hayata dair deneyimlerini paylaştıkları bir atölyedir. Bu atölyemizde her hafta farklı konular üzerinden konuşmalar gerçekleştirilmiş olup, bahar dönemi tamamlanmıştır. Asude Alkaylı ile yapılan "Marka Atölyesi"nde ise 21.yüzyılda marka kavramı-fikri üzerinde durularak teknoloji ile beraber markaların değişim ve dönüşümü üzerine dersler yapılmıştır. Süleyman Topçu'nun öncülüğünde yapılan "Tarih Atölyesi"nde; bahar döneminde Ortadoğu Tarihi teması tamamlandıktan sonra güncel bir konu olan tarihteki salgın hastalıklar ile atölyeye devam edilmiştir. Kültür ve Tarih Turizmci Mustafa İsmet Saraç da; internet üzerinden öğrencilerin her hafta farklı coğrafyalara seyahat etmesini sağlamıştır. İran, Habeşistan ve kültürümüzün vücuda geldiği memba olarak Maveraünnehir gibi coğrafyaların kültür, tarih ve turizmine dair bilgi ve birikimini öğrencilerle paylaşarak toplumdaki uzak kalan bu süreçte öğrencilerin geçirdiği zamanları keyifli ve verimli kılmıştır.

TURING'DE İLK YARDIM, KIZILAY & KIZILHAÇ & AFETLERDEN KORUNMA EĞİTİMİ

📍 **Merve Özbek** / merve.ozbek@turing.org.tr

Türk Kızılay, gençlik ve gönüllük faaliyetlerinin ülke geneline yayılması, gençlere ve çocuklara Kızılaycılık bilincinin aşılması ve Kızılay faaliyetlerinin bilinirliğinin artırılması amacıyla eğitim programları düzenlemektedir. Turing'in yapmış olduğu sosyal sorumluluk faaliyetleri kapsamında öğrencileri için ilk kez organize ettiği "İlk Yardım, Kızılay & Kızıllaç & Afetlerden Korunma" eğitimi 6 Mart'ta Turing Genel Merkezinde gerçekleşmiştir.

Eğitim öncesinde duyuru yapılmış ve öğrencilerimizin talepleri alınarak Kızılay'ın gönüllüleri tarafından verilen "Akran Eğitimi" programlanmıştır. Kızılay-Kızıllaç hareketinin ve Türk Kızılay'ın tarihsel gelişimi ve ilk yardımın temel uygulamalarının yer aldığı eğitim içerisinde; tüm uygulamalı ilk yardım basamaklarına, kanamalarda/kırıklarda yapılabilecek basit müdahalelere, tıkanıklığa bağlı ölümlerin nasıl önlenileceği konularında anlatımlar yapılmıştır.

Üç farklı oturum şeklinde gerçekleştirilen eğitim sonunda öğrencilerimize sertifikaları takdim edilmiştir. Bilinçli yapılan ilk yardım ve afet desteğinin hayat kurtardığı tecrübeyle sabit olup, dileyen tüm öğrencilerimiz eğitimden sonra "Akran Eğitimi"ne başvuru yaparak bu kıymetli projenin yaygınlaştırılmasında gönüllü olarak yer alabilmektedir. Turing olarak gönüllü sayısının her geçen gün artması en büyük temennimizdir.

Page 1 | PRESENTATION**Dr. Bülent Katkak
TTOK President**

Dear Members and Readers,

Our education, culture and arts programs, which we had planned for the spring semester, would continue if it wasn't for a series of measures taken due to the Covid-19 pandemic in our country as well as the whole world. Unfortunately, all of our workshops, trips, conferences as well as education, culture, arts and travel programs announced in our March issue were postponed as of March 15, along with 17 courses which 448 scholarship students would attend.

In the meantime, we called off our spring programs too, and the fate of our summer courses, which we held with around 350 students last year, is still unknown. Unfortunately, there is nothing we can do other than maintaining hope, saying, "This too will pass, God willing." You can see the activities held in our headquarters and Ankara branch, along with the activities held in the first two weeks of March with our students outside the institution. I wish God's mercy and forgiveness to our members who recently passed away, İzzet Semiz, İbrahim Yekeler, Ali Ülkü Azrak and İzzettin Yalçın, and patience and condolences to their relatives and loved ones. Since its establishment in 1923 by the late Reşit Saffet Atabinen and his friends, Touring Club has mobilized all means to preserve and promote the natural, historical and cultural values of our country in the most beautiful way. As you can see in our cover file, the first building at the entrance of Soğukçeşme Street, which is located between the Imperial Gate of the Topkapi Palace and the courtyard walls of the Hagia Sophia, is identified as Naziki Mansion. The mansion, which belongs to the General Directorate of Foundations and has become unusable over the years, has been restored by an expert team with the sponsorship of our institution. During the restoration works, the static problems of the building were eliminated and it was strengthened against earthquakes. The interior and exterior were completely renewed; lighting, heating, cooling systems and garden arrangements were made from scratch. We had been in occupying status since 2006 and were requested to be evacuated. As a result of the persistent efforts of our management, the mansion was reassigned to our Institution for 10 years on 23 November 2015. We hope that the Naziki Mansion, which has been renovated faithfully to its original architecture and transformed into an exceptional place, will be beneficial to public. There is an interview with a senior member in this issue of our magazine. Having served the Club as a member of the board between 1983-86, Dr. Nadir Yayla is the guest of this issue. I would like to express my gratitude to our honorable member, who is a retired faculty member of ITU Department of Civil Engineering Chair of Roads and Traffic, for his efforts in education and for serving the Touring and Automobile Club of Turkey, and also for his encouraging and cordial conversations. I wish he lives a good, healthy and peaceful life. I present my greetings, love and respect to all our readers and hope that you will enjoy this 402nd issue of Turing magazine.

Page 4 | COVER**Naziki Mansion**

Soğukçeşme Street provides the best examples of Ottoman civil architecture with its mansions. The houses located in Soğukçeşme Street remained idle for many years. In the 1980s, Touring and Automobile Club of Turkey initiated extensive restoration works in order to provide functional use of the street towards touristic and cultural purposes and to reinstate the value it deserves. The Club owns 9 mansions in Soğukçeşme street, and the first mansion at the entrance to the Palace is owned by the General Directorate of Foundations. As part of the restoration works that started in Soğukçeşme Street in 2015, the mansion owned by Touring Club together with the mansions owned by the Foundations were restored in strict accordance with projects approved by the Regional Board of Protection of Cultural Heritage with the help of a team of experts. During the restoration works, the building's static problems were resolved and reinforcements were made, the interior and exterior of the mansion was completely renewed, the infrastructure was fixed and landscaping works were performed in the garden using lighting, heating, cooling systems and technological parts. With its unique location in the shadow of the Hagia Sophia and Topkapi Palace, the mansion, which was tastefully renewed to become historically inviting, continues to carry traces from the past, while Touring Club is proud of its efforts to preserve and promote our cultural heritage into the future.

Page 10 | WORLD

In Greece Again on 19 May

Again, in May, by coincidence or fate, we were bound for Greece again, as we do every year on 19 May as if traditionally. We entered Greece through Pazarkule together with dear Bülent Katkak, who can now be counted as my photographer. We first took a look at Didymoteicho with its mountain, fortress, Yıldırım Bayezid-Çelebi Mehmed Mosque and its church almost overshadowing the mosque. Later, we went to Mikro Dereio and then to Roussa. We stopped at an Ottoman-Turkish village named Rousenler. There, Ahmet Karahüseyin, the head of the Seyyid Ali Sultan Dervish Lodge, invited us to his home for coffee. Tomb keeper Müslim Baba lives with his family in the lodge, which resembles a quiet farm. There's a soup kitchen, a mansion, a tomb and a congregation house. The facilities are unused by people for now, but they are home to birds and chickens. Then we reached Kavala. We had dinner at the harbor and arrived in Ouranoupoli by midnight. Afterwards, we went to Mount Athos - a mountain with 20 monasteries, where 2000 monks currently live. When we arrived in Veria (Ottoman 'Karaferya'), across Hüdavendigâr mosque (later turned into Metropol-

itan Church), we saw the plane tree which Evliya Chalabi mentioned in his writings. Then we went to Eminzade Hacı Ahmet Agha Mosque and proceed to Chalabi Sinan Bey Mosque across the city. We traveled from Salonica to Kastoria. Our next destination was Ioannina to see its remaining minarets. Parga is a must - we cannot skip it. Parga is the town where Sultan Suleiman's loyal pasha İbrahim was from. There, we went to Arta and find the Veteran Faik Pasha Mosque. Then we went to Trikala to see the work of great Sinan the Architect. We proceeded along mountains, winding roads, rocks... We arrived in Kalambaka, then Meteora... In Trikala, we saw the Osman Shah Mosque and check its condition. Then we went to Serres and saw Gedik Mehmet Bey Mosque and Mesiregah Fountain. Drama: Saint Nicholas Church in the square was originally Bayezid Mosque. There are Ottoman buildings but their facades are covered with shops. There was a small but cute masjid: Servili Arab Mosque. When we saw Mehmed Halil Agha Mosque, Bülent Katkak identified the dire situation as it was: "Here - this tragedy is the drama of Drama!"

Page 34 | NOSTALGIA

1955 Mercedes-Benz 300 SL

While Mercedes-Benz was struggling to rebuild its wrecked facilities after the War, it could only produce 200 vehicles in 1946. As it is known, Mercedes, the brand owned by the two oldest car manufacturers in the world, Gottlieb Daimler and Karl Benz, who decided to merge in 1926, produced 34,000 vehicles in 1950. And in the first half of the year, the company was interested in racing again.

The 300 SL Coupe, whose standard color is silver with black, red and blue options, was made as a racing car and later turned into a standard car. The door opening upwards caused discomfort in urban use. In 1957, it was discontinued and a normal-door roadster was introduced with the pipe frame replaced. Innovations were made in the engine, brakes, suspension and fuel tank. Legendary drivers Stirling Moss and Denis Jenkinson, who entered the race with the standard model, won the 1955 Mille Miglia race. They finished the race fifth and sixth in the other two 300 SLs, but were first and second in the GT class. Although the racing performance of the years 1956-1957 was not very high, Stirling Moss won the second place in Tour de France in 1956 and the first place in the other racers Liege-Rome-Liege, Acropolis and Sestriere races. The legendary 'Gull-wing' 300SL Coupe, which was produced 867 units in 1955 and 1400 units in total between 1954-1957, and sold at 29,000 DM in Germany and \$7500-900 in the USA, and had no options other than the Becker radio and two curtains protecting the driver section from excessive engine temperatures and placed under the front panel, is one of the most classic vehicles of our Museum and was purchased at an auction in Florida.

Page 38 | INTERVIEW

Prof. Dr. Nadir Yayla

Could we get to know you please?

I was born in Buldan district of Denizli in 1941. I graduated from ITU Department of Civil Engineering. I retired due to the age limit on 18 June 2008. I've worked at Istanbul Traffic Foundation, Road Accident Prevention Association of Turkey and the Roads National Committee under General Directorate of Highways for many years as a board member. I am married and have two children.

Could you talk about your membership in Touring Club?

Touring Club has worked as a competent authority in the field of traffic and road safety, as well as in many other fields. I have helped in the Club's works, including the renovation of historical mansions and pavilions, on issues related to my area of expertise, both within Istanbul and Turkey in general. The traffic sets prepared by Touring Club to raise traffic awareness at an early age and the Motorcycle Courier Project are very important in this respect.

How is your retirement period going?

I love all kinds of sports. I had been playing tennis until two years ago. I have students still calling and consulting with me – perks of being a teacher. I really enjoy chatting with them. When they encounter a professional problem and they do not know what to do exactly, I recommend that they consult with someone who is well-learned on the matter and benefit from their knowledge and experience.

Rumeli Fortress

In the past, the fortress known as Yenicehisar, Yenihisar, Boğazkesen Fortress, Yenikale, Başkesen Fortress, Black Fortress, and today known mostly as Rumeli Fortress, was built in the reign of Sultan Mehmed the Conqueror within the framework of preparations for the conquest of Istanbul. After the conquest, the fortress was used as a military post for a while and the Saruca Pasha Tower, which the foreigners call the Black Tower, was used as a prison. In 1591, young Wenceslaw Wrastislaw, who was on the embassy delegation of German-Austrian Emperor Rudolf II, described the events in this tower eloquently, where he spent part of his three-year imprisonment. From the 18th century on, the fortress, which was no longer used for military purposes, began to deteriorate. In the beginning of the 1830s, the lead-covered roofs of the big towers disappeared, and the towers painted every year with lime whitewash become unsuitable for painting. During the First World War, Navy Minister Cemal Pasha restored the fortress and wanted to establish a naval museum there; expropriations were made, local and foreign experts were consulted, and reconstruction was planned for the roofs

of the three big towers. Towards the end of the 1940s, an committee was formed for the ceremonies planned for the 500th year of the Conquest of Istanbul. The opening of the renovated fortress was held with a grand ceremony on the 29 May 1958 - the 505th anniversary of the conquest. In this article, I present to your attention a proposal that we have developed in order to rehabilitate the trees growing inside the Rumeli Fortress in a fashion that overshadows the magnificence of the fortress, to rebuild the towers and bushes as they were in the past, to paint the towers, bastions and body walls with whitewash as it used to be. In 2015, we had the knowledge and skills to move the theater and concert area, which became unusable with the reconstruction of the masjid, to a more convenient place in the fortress, and to make a new arrangement where the houses were turned into food & beverage, exhibition and production workshops and even a small number of accommodation units. Given all this, we don't need anything other than an authority to initiate this attempt. Now, let's watch the journey of Rumeli Fortress starting from the engravings and photos from the 18th century until today.

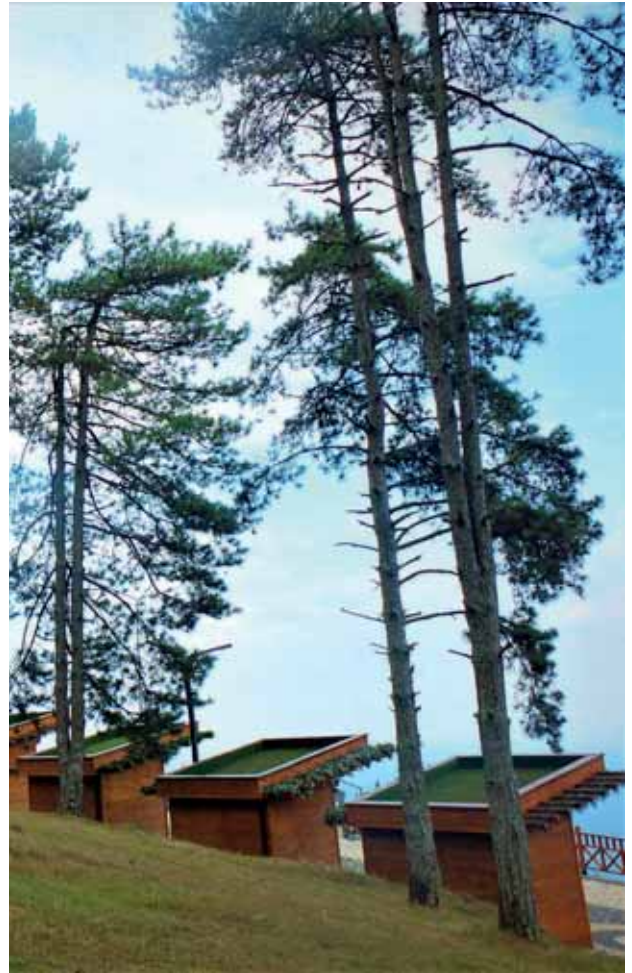
Page 52 | TEST DRIVE

New VW Golf

The most important feature that takes Golf MK8 a step further than previous generations is its advanced technology. The interior has a minimalistic design that can be considered an innovation. There are almost no buttons on the dashboard, manual buttons have been replaced by touch buttons. In addition, there is a 10-inch touch screen on the dashboard where you can adjust almost all of the car's settings. Thanks to IQ.Light technology, the vehicle's LED headlights automatically adapt itself to the environment in which it is located, according to driving dynamics. For example, the lighting angle of the headlights expands while driving at low speed. At high speeds, the angle of the headlights narrows and they illuminate the road up to 130 meters ahead. The goal is to recognize a distant obstacle as early as possible and to brake in time. CAR2x technology, which is standard in all hardware and engine options, enables all vehicles with this technology to communicate with each other. This way, the driver is aware of sudden brakes and maneuvers of other vehicles, emergency situations or congested traffic and has the opportunity to take precautions. The vehicle in general has a futuristic design approach. The sharp lines of the headlights and taillights make the new Golf seem more aggressive than the old ones. The nose, which is slightly slimmer than that of MK7, provides more aerodynamics at high speeds. Driving comfort is at the level of classic VW and sound insulation is very successful. In short, it is a vehicle that will never upset Golf lovers. However, the change isn't significant enough for a seventh generation Golf owner so that they prefer to buy this model. Although the popularity of Golf enlivens the second hand market, how successful the MK8 sales will be in Turkey is directly related to which engine and hardware options will be offered, and also the price policy.

Page 56 | TURKEY

Boztepe

Today, Boztepe is not only a viewing terrace, but also a recreational area where people do paragliding. Many come here for sports purposes, but the number of people going to Boztepe for tandem flights, accompanied by an experienced pilot, is much more. The parachute departure track, which is located on the slope of Boztepe overlooking Ordu and the Black Sea, visually makes the view richer and the flight more enjoyable. The cable car line on the slope accompanies this visual feast. Thousands of people go to Boztepe every year just for paragliding. It takes only 7-8 minutes to go to Boztepe, which is located at 528 meters from the sea. It is not only a short journey, but also a very pleasant one with a magnificent view. Paragliders soaring in the air like seagulls accompany this view from time to time. One cannot get enough of watching the snow-covered city in the night lights from Boztepe in wintertime. Of course, you should have a samovar of Black Sea tea with you and the famous pita bread of Ordu. Without these, the view from Boztepe will be incomplete. As the famous folk song goes - one must go up to Boztepe to feast their eyes with Ordu view.

Page 62 | TURING

Culture and Arts

Student Presentations

With her student presentation titled "An Aesthetic Ride: Literature Museums of Istanbul," Tuba Şen made a presentation on aesthetics containing information about the museums of the important writers and poets of Turkish literature in Istanbul. Safiye Zeynep Canbaz made a presentation titled "How to Become a Good Parent." Burak Yeral made his presentation "Sustainable Cities and Sustainable Technologies." Zeynep Özbudak made the last student presentation under the title "Interdisciplinary Architecture."

Conferences at Touring Club

Within the scope of arts and culture events, Prof. Dr. Erhan Afyoncu gave a speech on the subject of "Ottoman - Russian Relations" and Professor. Dr. Mikdat Kadioğlu met the audience with his conference titled "Earthquake Preparedness and Basic Disaster Awareness."

Talks of Life

Within the scope of Touring Club culture and arts activities, the last meetings of the "Talks of Life" program were held in March due to the coronavirus measures taken in our country. In the program, the guests have an effective conversation asking questions. Professor Dr. Fatma Çiçek Derman was the last guest of the "Talks of Life" program this year. In her speech titled "Chat with the Youth," she talked about her teacher Prof. Dr. Süheyl Ünver, who led her both in life and in her career, and conveyed the importance of being a family to young people.

Page 64 | TURING

Culture and Arts at Ankara Branch

In the book workshop with Turgut Bağrıaçık, İhsan Oktay Anar's novel "The Atlas of Misty Continents" and Necip Fazıl Kısakürek's "Telltale Heroes" were under discussion. On the same day, with his speech titled "July 15 and its Aftermath," Professor. Dr. Ahmet Çiğdem was our guest. In Cüneyt Gündoğdu's "Diction and Communication" seminar, text readings were made and life experiences were discussed.

In his presentation on March 14, Murat Deniz Çağatay informed the participants about "Attention Deficit and Hyperactivity Disorder." A documentary was screened, titled "Time in Safranbolu" shot by master director Suha Arın, sponsored by our institution.

Page 65 | TURING

Education in the Spring Term

Turing opens various courses in line with the requests received to contribute to the education of students. In this context, 463 students in total attended the courses opened in 12 different fields in the spring term. English (A2), English (B1) and English (B2) courses have been opened as a continuation of the fall semester for students who want to increase English from beginner to intermediate levels. In addition, 2 different speaking clubs and English translation classes have been created for students to practice speaking. Courses for internationally-recognized IELTS (International English Language Testing System) exam and also YDS English exams were opened. Arabic, German, French, Spanish and Russian courses are also offered. A course was also opened for ALES (Academic Personnel and Postgraduate Education Entrance Exam).

Page 66 | TURING

Culture and Art Trips

Our trips in March became more enjoyable with the liveliness of spring. We made a trip to Edirnekapı and Kariye regions. The trip we made to the Maritime Museum of Besiktas display the stages that the Republic of Turkey went through in the maritime field, then we went to the Ihlamur Pavillion. As a result of the intense interest in our Tophane and Karaköy trip, which was held 2 times in the fall period, a third of this trip was also realized. Our trip started with the Tophane Kılıç Ali Pasha Complex. Continuing with Mahmudiye (Tophane) Fountain, Nusretiye Mosque and ball cupola furnaces, we went to Karaköy district, which has been home to many cultures as it was one of the westernmost ends of the Ottoman Empire. After that, our tour ended with the "Tunnel," one of the oldest subways in the world. 147 students attended our trips and had the opportunity to get to know Istanbul better socially, culturally and historically.

Page 67 | TURING

Arts at Touring Club

Istanbul Fasil Ensemble performed the 55th fasıl congregation on 12 March in Sultaniyegah maqam in our headquarters. On 8 March, we attended the 'Female Composers from Ottoman Era to Present' concert together with our students at the Cemal Reşit Rey Concert Hall. We also attended the Basque National Orchestra concert on 9 March. The screening of 'Citizen Kane' was made at our Club on 1 March. With a selection of documentaries in fields such as history, sociology, biography, engineering, etc., we aim to contribute to the development of our scholarship students. To this end, we screened the 'Food Inc.' documentary on 7 March and 'Berlin Wall: The Iron Curtain Rises' on 14 March.

Page 68 | TURING

Ottoman Period Istanbul Mosques Book

Touring and Automobile Club of Turkey has published the three-volume book named Ottoman Period Istanbul Mosques with the perspective of promoting Turkey's historical and cultural heritage and transferring it to future generations. On 7 March 2020, the book's publicity meeting was held in our headquarters. Ottoman Period Istanbul Mosques, which reflects the unique spirit of the beautiful city of Istanbul, was published through meticulous work. The 3-volume work has a total of 1050 pages and contains 1490 photos. There are 219 minarets and 981 mosques-masjids-dervish lodges in the work.

Page 72 | TURING

Workshops at Touring Club

In the spring term of the 2019-2020 academic year, workshops continued without interruption in order to increase the personal development, knowledge and skills of Touring Club scholarship students. Although the whole world is deeply shaken as a result of Coronavirus (Covid-19), Touring and Automobile Club of Turkey, closely following the latest developments and measures taken country-wide, is bringing together students and teachers via the Internet in line with the social isolation process. This has enabled the continuation of the workshops.

Page 73 | TURING

First Aid, Red Crescent & Red Cross & Disaster Prevention Training

Turkish Red Crescent organizes training programs to spread the youth and volunteering activities throughout the country, to raise awareness of Red Crescent among young people and children, and to increase general awareness of Red Crescent activities. Within the scope of the social responsibility activities carried out by Touring Club, the "First Aid, Red Crescent & Red Cross & Disaster Prevention" training organized for the students for the first time took place in Club headquarters on 6 March. Announcement was made before the training and the "Peer Education" given by the volunteers of the Red Crescent was scheduled upon demand from our students.

YORULDUĞUNUZDA MOLA VERİN

ANTOINE GRIEZMANN

ULUSLARARASI
FUTBOL OYUNCUSU

ARABA SÜRERKEN MESAJLAŞMAYIN

PHARRELL WILLIAMS

ŞARKICI, BESTECİ VE YAPIMCI

Pharrell Williams

